

datum

9 februari

2021

bemalingsadvies

Floating Gardens te Amsterdam

status : definitief

versie : 2

opdrachtgever

Mos Grondwatertechniek

t.a.v. Rob Loots

Haarlemmerstraatweg
149B

1165MK Halfweg

Adviseur

Loots Grondwatertechniek

ing. Erik Loots

erik@lootsgwt.com

+31 (0) 6 533 92 188

kenmerk

10430120B.1

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Bronvermelding.....	4
3	Uitgangspunten.....	5
3.1	Werkzaamheden	5
3.2	Planning.....	6
3.3	Bodemopbouw.....	6
3.4	Omgeving	8
4	Berekeningsresultaten.....	10
4.1	Verticaal evenwicht, grondbreuk, oppervlaktewater	10
4.2	Debiet bemaling.....	10
4.3	Bemalingssysteem	11
4.4	Effect op grondwater in omgeving	13
5	Conclusie en aanbevelingen	14
5.1	Meldings- en/of vergunningsprocedure	14
5.2	Risico's.....	15
5.3	Monitoring.....	16
5.4	Vervolgstappen.....	17
	Bijlage 1 – Gegevens voor specialisten.....	19
	Bijlage 1.1 – Bodemeigenschappen	20
	Bijlage 1.2 – Grondwaterstand.....	22
	Bijlage 1.3 – Verticaal evenwicht berekeningsresultaten	24
	Bijlage 1.4 – Grondbreuk en oppervlaktewater	25
	Bijlage 1.5 – Debiet, verlaging, verplaatsing grondwater per watervoerende laag en maaiveld daling	26
	Bijlage 1.6 – Analyse (GIS-kaarten) en effect op omgeving.....	32
	Bijlage 1.7 – Risicoanalyse project.....	43
	Bijlage 2 – Gegevens lozingsroute (grondwaterkwaliteit).....	47
	Bijlage 3 – Grondonderzoeken.....	49

1 Inleiding

De opdrachtgever wenst een kelder aan te leggen. De opdrachtgever wenst duidelijkheid op het gebied van grondwater. De opdrachtgever wilt weten welk bemalingssysteem en/of maatregelen noodzakelijk zijn. De opdrachtgever wilt weten welke consequenties dat heeft op de omgeving en welke overheidsnormen van toepassing zijn.

Helderheid op deze punten is van belang, de opdrachtgever wenst een verantwoorde beslissing te nemen over de aanleg van een kelder.

Navigatie bemalingsadvies

Het is mogelijk snel te navigeren door dit rapport. Door op de blauwe tekst te klikken (soms is klikken in combinatie met CTRL knop noodzakelijk). Bijvoorbeeld:

- Door op de tekst in de inhoudsopgave te klikken gaat u direct naar het desbetreffende hoofdstuk.
- Door op de koptekst te klikken gaat u direct naar het desbetreffende onderwerp.

Doel bemalingsadvies

1. [hoofddoel] Noodzakelijk bemalingssysteem bepalen → hoofdstuk 4.3
2. Beoordeling of een vergunning noodzakelijk is → hoofdstuk 5.1
3. Beoordeling of de moeilijkheidsgraad hoog of laag is → hoofdstuk 5.2
4. De risico's bij de bemaling in beeld brengen → hoofdstuk 5.2
5. Monitoring voor risicobeheersing in beeld brengen → hoofdstuk 5.3
6. Vervolgstappen voor een optimaal vervolg → hoofdstuk 5.4
7. Project, bodem, grondwater en omgeving in beeld brengen → hoofdstuk 3 (bijlage 1)
8. Inzicht geven welke parameters/onderzoeken beschikbaar zijn → bijlagen 1 en 3
9. Inzicht geven welke berekeningen zijn uitgevoerd → hoofdstuk 4 (bijlage 1)

Leeswijzer bemalingsadvies

Volgens Loots bereikt het bemalingsadvies het beste zijn doel op het moment dat de opdrachtgever de maatregelen (nut en doel) zo goed begrijpt. We kiezen bewust ervoor zoveel mogelijk jargon en details in de hoofdtekst te voorkomen, dit met als doel de leesbaarheid te verhogen. Met name kennis nemen van hoofdstuk 5 wordt aanbevolen, hierin staan de conclusies en aanbevelingen.

Essentiële specialistische informatie en berekeningen zijn toegevoegd in bijlagen 1 en 2.

Versiebeheer Opmerking

concept 1	
definitief 1	Ontgravingsdiepte aangepast en langere bemalingsperiode
definitief 2	Sloofase bestaande kelder toegevoegd

Algemene voorwaarden

Op alle, door Loots Grondwatertechniek uitgebrachte adviezen en berekeningen, is de [DNR 2011](#) van toepassing. Niets uit dit drukwerk mag worden verveelvoudigd, aangepast en/of openbaar gemaakt, in enige vorm op enige wijze zonder voorafgaande schriftelijke

toestemming van Loots Grondwatertechniek, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

2 Bronvermelding

Onderstaand een overzicht van de door opdrachtgever aangeleverde en gebruikte gegevens.

1. **SBR.** 273.98 *Leidraad voor het onderzoek naar de invloed van een grondwaterstandsval op de bebouwing*. Rotterdam : SBR, 1998.
2. —. 190.03 *Bemaling van bouwputten*. Rotterdam : SBR, 2003.
3. **Rijkswaterstaat - Ministerie van Infrastructuur en Milieu.** Bodemloket. [Online] 2013. <http://www.bodemloket.nl>.
4. **Nederlands Normalisatie-instituut.** NEN 9997-1+C1-2012. Normcommissie 351 006 "Geotechniek". Delft : NEN, 2012. ICS 91.080.01; 93.020.
5. **Dinoloket, Data en Informatie van de Nederlandse Ondergrond.** *Ondergrondgegevens*.
6. **GBO Provincies.** *Grondwaterbescherming en -onttrekking*.
7. **Kadaster.** *Basisregistraties Adressen en Gebouwen*.
8. **Fugro.** 1018-0444-000 *Geotechnisch onderzoek*. 23-5-2019.
9. —. 1018-044-001 *Geohydrologisch onderzoek*. 7-6-2019.
10. —. 1018-0444-000.R01 *analyse Barrièrewerking*. 20-6-2019.
11. —. 1018-0444-000.M01 *voorlopig damwandadvies*. 14-10-2019.
12. **Architects, Orange.** 00020 D01K1 *tekening*. 28-11-2019.
13. **IMD.** DO-1.01V *plattegrond kelder*. 15-11-2019.
14. **architects, Orange.** *situatie bestaand*. 28-11-2019.

! Loots Grondwatertechniek staat niet in voor de juistheid en/of volledigheid van de door derden verstrekte informatie en gegevens.

3 Uitgangspunten

De uitgangspunten van dit project staan in dit hoofdstuk. Uitgangspunten zijn de basis van elk project. Bij foutieve uitgangspunten is het resultaat onnauwkeurig. De uitgangspunten zijn belangrijk, controle is wenselijk omdat uitgangspunten wijzigen in een normaal ontwerpproces.

3.1 Werkzaamheden

In tabel 3.1-A zijn de eigenschappen van het project weergegeven. In figuur 1 is het project met kleur gearceerd. De specialistische informatie kan in bijlage 1 worden gevonden.

figuur 1 – situatie project

tabel 3.1-A

projecteigenschappen per onderdeel	lengte ^I [m]	breedte [m]	maximale ontgravingsdiepte [m+NAP]	wand ^{III} [m+NAP]	ontwateringsdiepte ^{IV} [m]	kleur in figuur 1
sloop bestaande kelder	35	35	-2,2	geen	0,3	geel
grondverbetering en poeren	70	30~50	-3,84 (-3,99 ^{II})	-12	0,3	donkerblauw

^I bij een aantal onderdelen is de totale lengte verdeeld in een aantal segmenten, bijvoorbeeld 6 x 75 m (450 m totaal lang), of 6 x 3 à 4 dagen bemaling (18 à 24 dagen totaal)

^{II} hier is extra diepte voor een grondverbetering (optioneel) toegevoegd

^{III} indien een grond(water)kerende constructie wordt toegepast dan is dat in deze kolom weergegeven. Indien er een getal staat, dan is er een waterremmende wand van maaiveld tot en met deze diepte

^{IV} ontwateringsdiepte is de afstand tussen ontgravingsdiepte (exclusief eventuele grondverbetering) [m+NAP] en de gewenste grondwaterstand [m+NAP]

projecteigenschappen per onderdeel	lengte ^I [m]	breedte [m]	maximale ontgravingsdiepte [m+NAP]	wand ^{III} [m+NAP]	ontwateringsdiepte ^{IV} [m]	kleur in figuur 1
kelderbouw	70	30~50	-2,24 (-2,74 ^{II})	-12	0,3	donkerblauw
poer noordzijde	15~20	2~2,5	-1 (-1,3 ^{II})	geen	0,3	oranje

3.2 Planning

In tabel 3.2-A is visueel en tekstueel weergegeven hoe lang de bemaling duurt. Daarnaast is gelijktijdigheid van bemalingen (indien van toepassing) weergegeven. Het aantal vermelde weken (wk) in tabel 3.2-A is het aantal weken na de start van de werkzaamheden (dus geen weeknummers). Voor de bemalingsduur is (soms) een bandbreedte aangehouden (minimale tot maximale duur).

tabel 3.2-A

onderdeel	opstart [dagen]	bemalingsduur [dagen]	wk 1	wk 2	wk 3	wk 4	wk 5	wk 6	wk 7	wk 8	wk 9	wk 10	wk 11	wk 12	wk 13	wk 14	wk 15	wk 16	wk 17	wk 18	wk 19	wk 20
sloop bestaande kelder	7	30~45																				
grondverbetering en poer	7	30~75																				
kelderbouw	N.V.T.	80~135																				
poer noordzijde	7	14~30																				

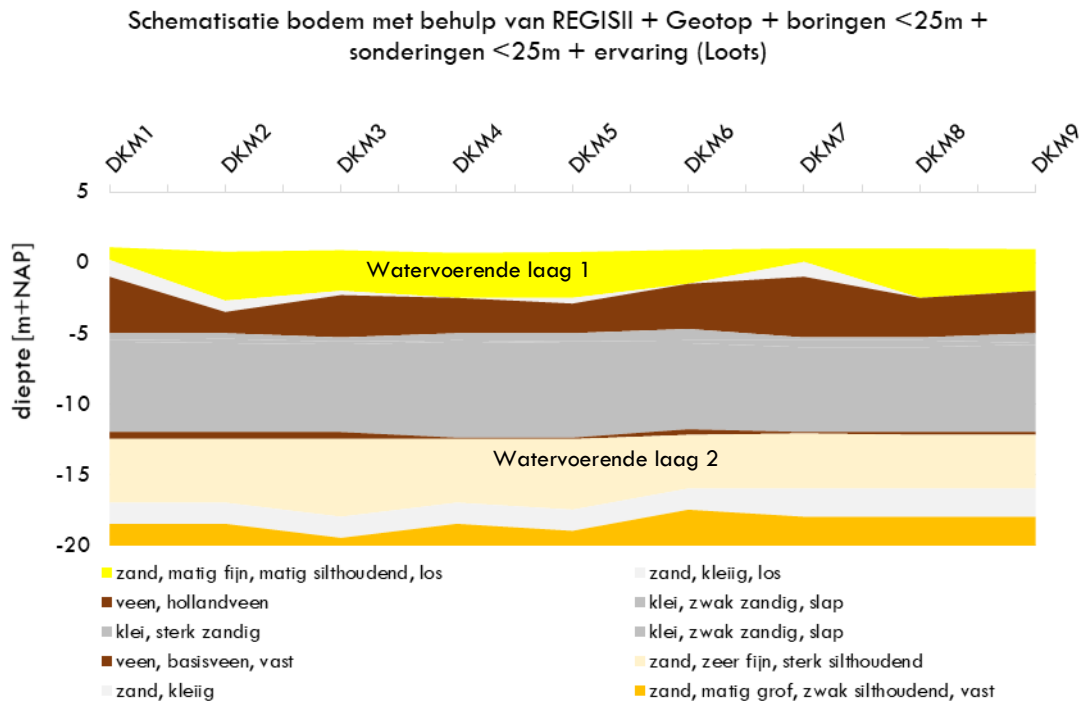
onderdeel	wk 21	wk 22	wk 23	wk 24	wk 25	wk 26	wk 27	wk 28	wk 29	wk 30	wk 31	wk 32	wk 33	wk 34	wk 35	wk 36	wk 37	wk 38	wk 39	wk 40	wk 41	wk 42	wk 43	wk 44	wk 45
sloop bestaande kelder																									
grondverbetering en poer																									
kelderbouw																									
poer noordzijde																									

blauw= opstartperiode bemaling grijs= uitvoeringsperiode werkzaamheden

- ! De bemalingsduur is altijd een inschatting vooraf, belangrijk is dat de bemalingsduur niet te kort is (waardoor effect op de omgeving onderschat worden).
- ! De volgorde van de werkzaamheden kan vaak wel worden afgeweken. Een controle voor eventuele effecten kan echter geen kwaad.
- ! Wanneer onderdelen gelijktijdig uitgevoerd worden (terwijl dit niet het uitgangspunt is in dit rapport), dan moet altijd een controle uitgevoerd worden.
- ! Indien de bemalingsduur veel langer dan noodzakelijk is kan dit resulteren in onnodige extra kosten (zoals monitoring, aanvullende maatregelen, vergunningsplichtig). Het sterk overschatten van de bemalingsduur is niet gewenst.

3.3 Bodemopbouw

In figuur 2 is een schematisering van de bodem weergegeven.

figuur 2 – schematisering bodem

In figuur 3 is de locatie van de bodemonderzoeken weergegeven ten opzichte van de projectlocatie.

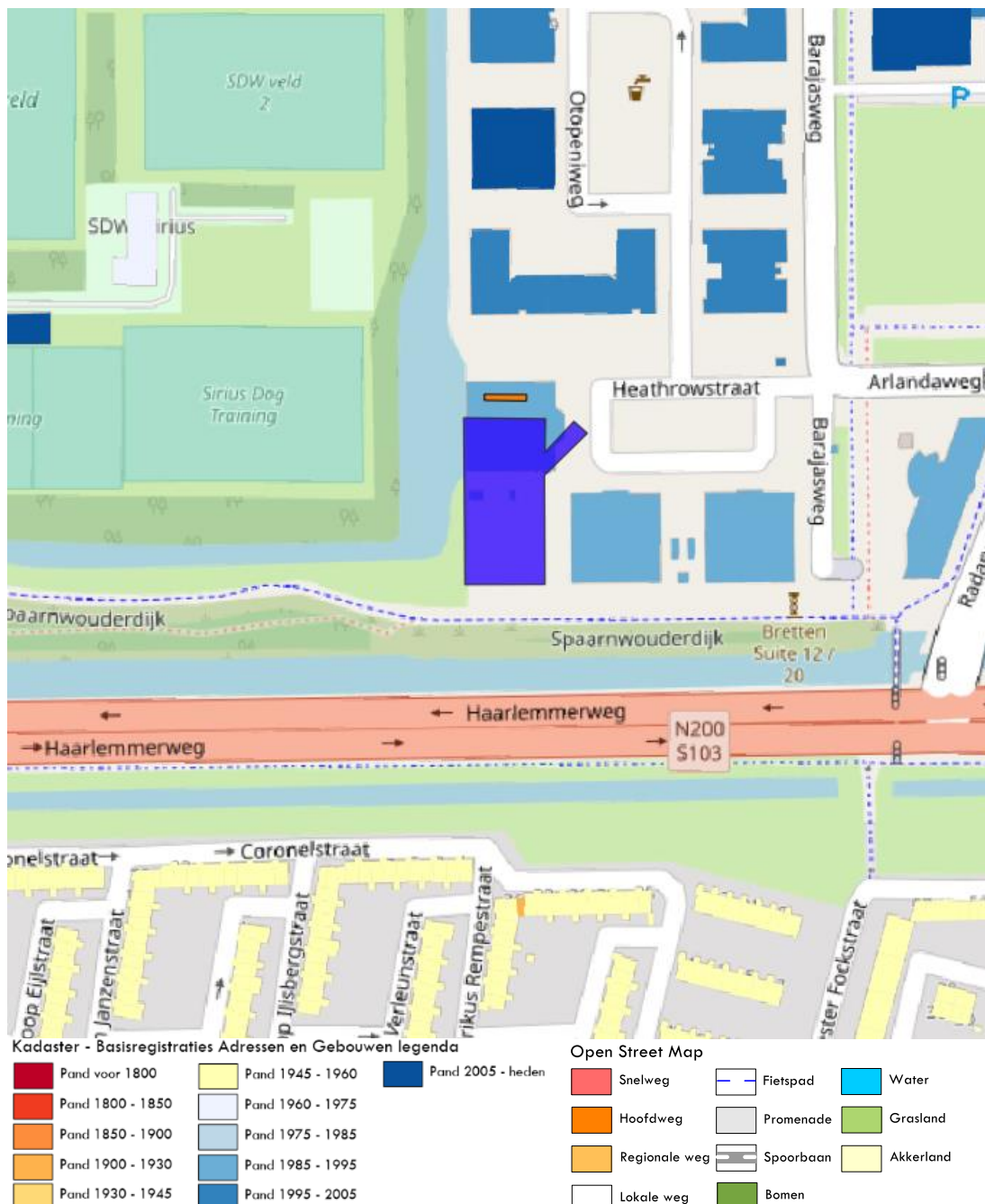

figuur 3 – locatie grondonderzoek

- ! Er is voldoende grondonderzoek (binnen 25 m afstand van het project) voor geotechnische (stabiliteits)berekeningen.
- ! Geohydrologische eigenschappen zijn redelijk in beeld, investeren in aanvullend geohydrologisch onderzoek zal de resultaten van het bemalingsadvies wel verscherpen.
- ! In bijlage 1.1 staan (voor specialisten) de bodemeigenschappen en – onderzoek per onderdeel.
- ! In bijlage 1.2 staan (voor specialisten) de grondwaterstand eigenschappen per onderdeel.

3.4 Omgeving

In figuur 4 zijn de objecten in de omgeving weergegeven. De specialistische informatie (onder andere meer detailkaarten) kan in bijlage 1 worden gevonden.

figuur 4 – geïnventariseerde grondwaterafhankelijke objecten in de omgeving

In bijlage 1 zijn tekeningen van de objecten in de omgeving bijgevoegd. Hieronder een korte samenvatting van het resultaat van de inventarisatie.

onderdeel	resultaat inventarisatie binnen reikwijdte (80 m) van de bemaling
belendingen	De belendingen zijn gebouwd tussen het jaar 1990 en 2002. Houten funderingselementen worden niet verwacht binnen de reikwijdte van de bemaling. Funderingen op staal (geen palen) worden niet verwacht binnen de reikwijdte van de bemaling. Vanaf 12 m afstand (en verder) is een moderne paalfundering naar verwachting aanwezig. Gemengde (deels staal/deels palen) funderingen worden niet verwacht binnen de reikwijdte van de bemaling.
grondwatergebruikers	Grondwateronttrekkingen zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling. WKO installaties zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.
mobiele verontreiniging	Mobiele verontreiniging is aanwezig op de projectlocatie (naftaleen onder andere). Geen mobiele verontreiniging in de omgeving verder.
landbouw	Landbouwgewassen zijn niet gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.
archeologie	Vanaf 0,1 m afstand (en verder) zijn archeologische monumenten aanwezig.
natuur	Vanaf 10 m afstand (en verder) is natuur (bomen) aanwezig.
overige	De dichtstbijzijnde waterkering is op 15 m afstand (en verder) van het project. Het dichtstbijzijnde oppervlaktewater is op 1 m afstand (en verder) van het project. Er is geen spoor-/trambaan aanwezig binnen de reikwijdte van de bemaling. Er is geen gevoelige infrastructuur (kabels, leidingen, etc.) van derden gevonden binnen de reikwijdte van de bemaling.

- ! De omgeving is zo goed mogelijk geïnventariseerd met de beschikbare data, zie bronvermelding en bijlage 1.6 voor de gebruikte bronnen, tevens is in deze bijlage het effect (voor specialisten) op elk object uitgewerkt.
- ! Bij onbekenden (zoals funderingswijze belendingen) wordt gekozen voorzichtig in te schatten, dit zodat de kans klein is dat een fundering van een belending kwetsbaarder is dan ingeschat. De funderingswijze staat beschreven in bijlage 1.6 per belending.

4 Berekeningsresultaten

Met de uitgangspunten zijn berekeningen uitgevoerd om tot de conclusie (hoofdstuk 5) te kunnen komen. In dit hoofdstuk staan de berekeningsresultaten, dit hoofdstuk is met name opgenomen voor bevoegd gezag en specialisten zoals aannemers (veel detailinformatie).

4.1 Verticaal evenwicht, grondbreuk, oppervlaktewater

In tabel 4.1-A is samengevat of er (aanvullende) maatregelen noodzakelijk zijn voor de werkzaamheden beneden de grondwaterstand. In het kort:

- Verticaal evenwicht: indien maatregelen noodzakelijk zijn dan betekent dit dat de bodem omhoog komt (en kan scheuren);
- Hydraulische grondbreuk: indien maatregelen noodzakelijk zijn dan betekent dit dat drijfzand (en grote verzakking naast ontgraving) mogelijk is;
- Oppervlaktewater: indien maatregelen noodzakelijk zijn dan betekent dit dat de ontgraving instabiel kan worden door de toestroming van oppervlaktewater.

tabel 4.1-A

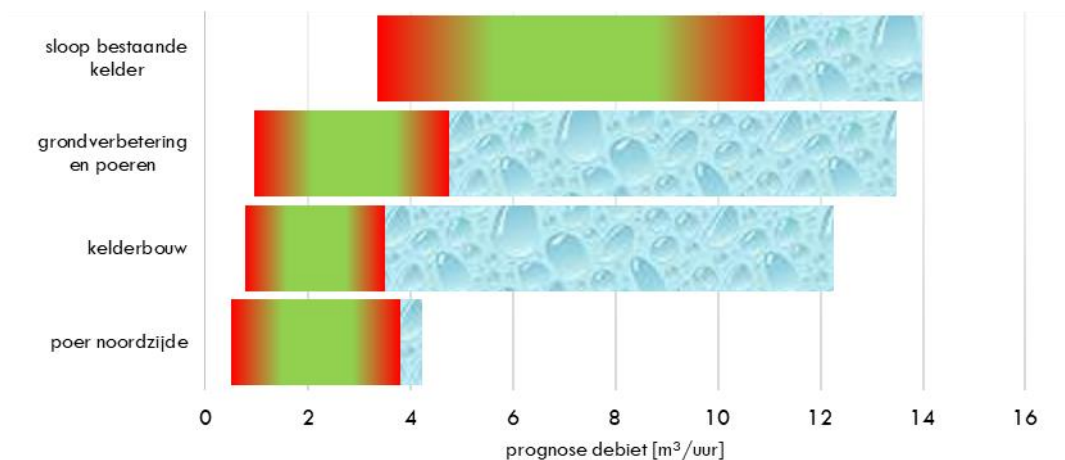
maatregelen noodzakelijk voor ...	verticaal evenwicht (opbarsten)	hydraulische grondbreuk	oppervlakte-water
sloop bestaande kelder	nee	nee	nee
grondverbetering en poeren	nee	nee	nee
kelderbouw	nee	nee	nee
poer noordzijde	nee	nee	nee

- ! In bijlage 1.3 zijn de verticaal evenwicht berekeningsresultaten (veiligheidsfactor per watervoerende laag) voor specialisten.
- ! In bijlage 1.4 zijn de grondbreuk en oppervlaktewater berekeningsresultaten voor specialisten.

4.2 Debiet bemaling

In de onderstaande grafiek 4.2-A is de bandbreedte van het stationaire debiet weergegeven. Het stationaire debiet is het debiet na bereiken van de gewenste verlaging, tijdens de opstart van de bemaling is het debiet hoger dan de weergegeven waarde in de grafiek.

grafiek 4.2-A

Legenda:

- groen = verwachte stationair debiet
- rood = extreem laag/hog stationair debiet (hiermee dient rekening gehouden te worden)
- lichtblauw (met druppels) = effect extreme neerslag

In tabel 4.2-A is de bovengrens van het debiet (opstart en stationair) en de bovengrens van het waterbezwaar per onderdeel weergegeven.

tabel 4.2-A

onderdeel	bovengrens opstartdebit [m³/uur]	bovengrens stationair debiet [m³/uur]	bovengrens waterbezwaar [m³]
sloop bestaande kelder	22	10,5	13235
grondverbetering en poeren	37,3	5,2	14800
kelderbouw	3,2	4	10459
poer noordzijde	6,5	3,8	3210

- ! Het debiet is gevoelig voor uitgangspunten zoals: wel/niet/dieper van waterremmende wanden, maar ook bijvoorbeeld de diepte van de bemaling. Als uitgangspunten wijzigen kan debiet dus afwijken.
- ! In bijlage 1.5 zijn de debietsberekeningen voor specialisten bijgevoegd, ook kan hier het debiet per watervoerende laag worden gevonden.

4.3 Bemalingssysteem

In tabel 4.3-A staat het geadviseerde bemalingssysteem per watervoerende laag.

tabel 4.3-A

bemalingssysteem watervoerende laag 1	type ^I en reactietijd ^I [uren]	gewenste grond- waterstand ^{II} [m+NAP]	plaatsing elementen ^{III}	onderzijde elementen ^{IV} [m+NAP]	h.o.h. afstand [m] elementen V	diameter elementen + omstorting ^{VI} [m]	open bemaling ^{VII}
sloop bestaande kelder	freatisch (11,3)	-2,5	verticaal rondom	-3,75	3	0,1	1 streng
grondverbetering en poeren	freatisch (37,1)	-4,14	verticaal rondom	-3,75	3	0,1	1 streng
kelderbouw	freatisch (<0,1)	-2,54	verticaal rondom	-3,75	3	0,1	1 streng
poer noordzijde	freatisch (<0,1)	-1,3	verticaal rondom	-2	3	0,1	1 streng

In tabel 4.3-B staat op welk lozingspunt de bemaling zal lozen.

tabel 4.3-B

lozingspunt per onderdeel	watervoerende laag 1
alle onderdelen	oppervlaktewater

In tabel 4.3-C staat welke maatregelen bij het lozingspunt getroffen worden.

tabel 4.3-C

maatregelen lozingspunt	toepassen actief koolfilter	toepassen striptoren	toepassen olieafscheider	toepassen flocculatie en/of precipitatie	toepassen zandvanger	toepassen ontijzering
oppervlaktewater	<u>Mogelijk wel op het moment dat grondwater-verontreiniging in sloopfase niet geheel weggehaald is</u>	geen aanleiding	geen aanleiding	geen aanleiding	wel	geen aanleiding

^I De volgende typen bemaling zijn mogelijk:

- “geen”, er is geen bemaling noodzakelijk;
- “spanning”, spanningsbemaling noodzakelijk ter voorkoming van verlies van verticaal evenwicht;
- “spanning stand-by”, hetzelfde als spanning met als verschil dat een spanningsbemaling alleen nodig is bij een bovengemiddelde grondwaterstand (stijghoogte) of minder kwelstroom dan verwacht. Stand-by betekent dat de bemaling (niet actief) OF dat noodmaatregelen (belasting putbodan) direct toepasbaar zijn;
- “freatisch”, de watervoerende laag moet worden bemalen met een freatische bemaling;
- “freatisch stand-by”, hetzelfde als freatisch, echter alleen nodig bij een bovengemiddelde grondwaterstand.

De reactietijd is de tijdsduur tussen uitval bemaling en het moment dat de grondwaterstand gelijk is met ontgravingsniveau (freatisch) of 50% kans op opbarsten (spanning)

^{II} De gewenste grondwaterstand is de grondwaterstand (of stijghoogte) welke noodzakelijk is in de desbetreffende watervoerende laag tijdens de uitvoering van de werkzaamheden

^{III} Verticaal zijn bijvoorbeeld verticale bronnen, horizontaal zijn bijvoorbeeld horizontale drains. Bij elementen 1-zijde de bemaling aan één zijde van de projectlocatie, 2-zijde is bemaling twee zijden van de projectlocatie en rondom is bemaling rondom de projectlocatie

^{IV} Dit is de maximale diepte van de elementen, bij een diepere plaatsing van elementen zal het debiet en omgevingsbeïnvloeding toenemen (ten opzichte van dit advies) en zullen berekeningen herzien moeten worden.

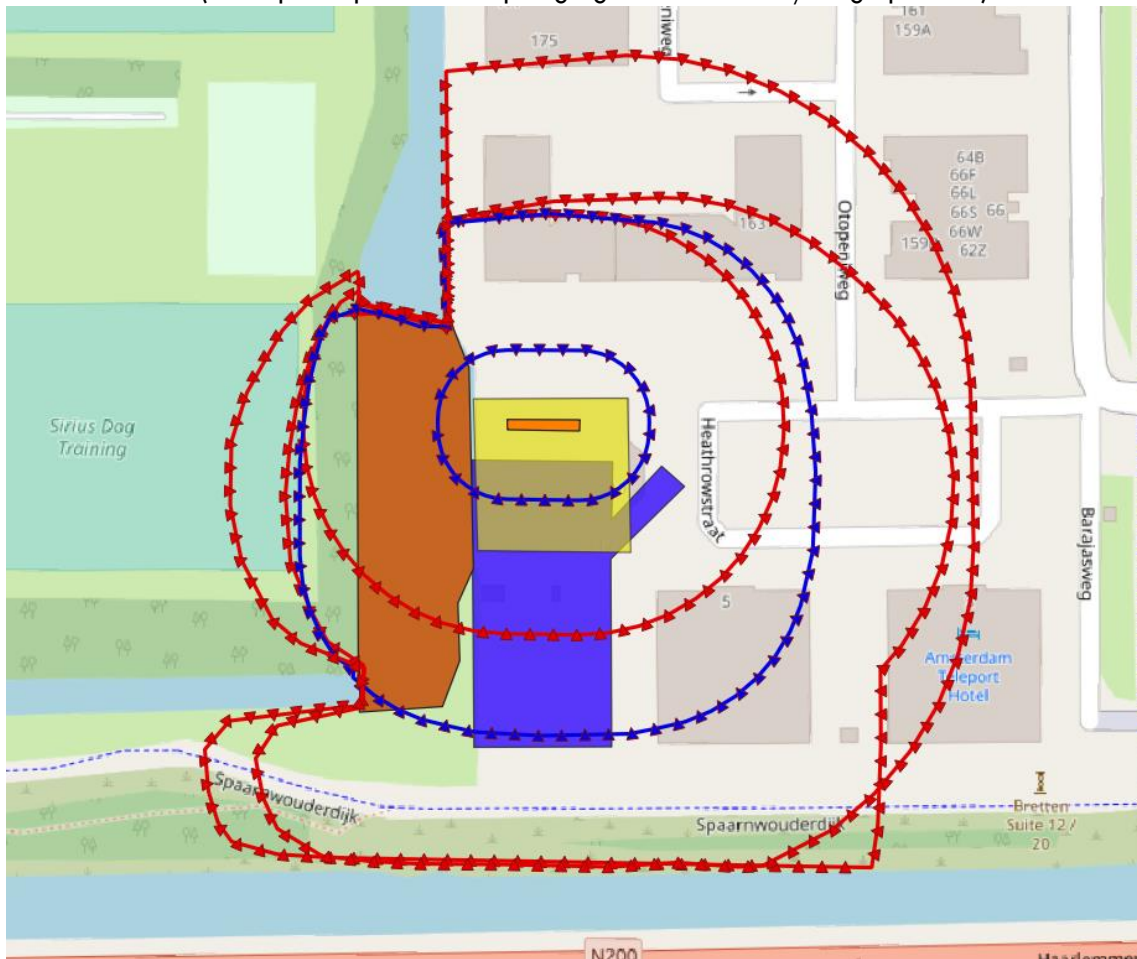
^V Bij het toepassen van verticale elementen wordt hier de hart op hart (h.o.h.) afstand tussen de verticale elementen weergegeven.

^{VI} Dit is de diameter van de buitenkant van de omstorting. De omstorting van de elementen bestaat uit filterzand of – grind. Het uitgangspunt is dat de omstorting start in de watervoerende laag en wordt doorgezet tot en met de onderzijde van de elementen.

^{VII} Indien open bemaling gewenst is wordt aangegeven hoeveel horizontale drain strengen minimaal gewenst zijn (deze drains worden bemalen door de open bemaling).

4.4 Effect op grondwater in omgeving

In de onderstaande figuur 5 zijn contourlijnen weergegeven, de contourlijnen betreffen locaties met een gelijke grondwaterstand tijdens bemalen. De contourlijnen met driehoeken zijn de 5cm verlagingsslijnen beneden de natuurlijk lage grondwaterstand, dit is de berekende reikwijdte. De blauwe lijnen betreft de prognose (reikwijdte onder normale omstandigheden), de rode lijnen betreft extreem (reikwijdte bij een natuurlijk lage grondwaterstand/droge periode).

figuur 5 – reikwijdte bemaling, grootste reikwijdte per watervoerende laag is gebruikt voor deze figuur (blauw=prognose onder normale omstandigheden, rood=extreem bij een natuurlijk lage grondwaterstand/droge periode)

- ! Het effect op de grondwaterstand in omgeving is gevoelig voor uitgangspunten zoals: wel/niet/dieper van waterremmende wanden, maar ook bijvoorbeeld de diepte van de bemaling. Als uitgangspunten wijzigen kan effect op omgeving dus afwijken.
- ! In bijlage 1.5 zijn de verhanglijnen (grafieken) per watervoerende laag en voor de verschillende scenario's (nat, gemiddeld, droog) opgenomen.
- ! In bijlage 1.6 is de beschouwing (voor specialisten) ten aanzien van effect op de omgeving door de bemaling. In hoofdstuk 5.2 zijn de effecten op omgeving (in risicotabel) opgenomen.

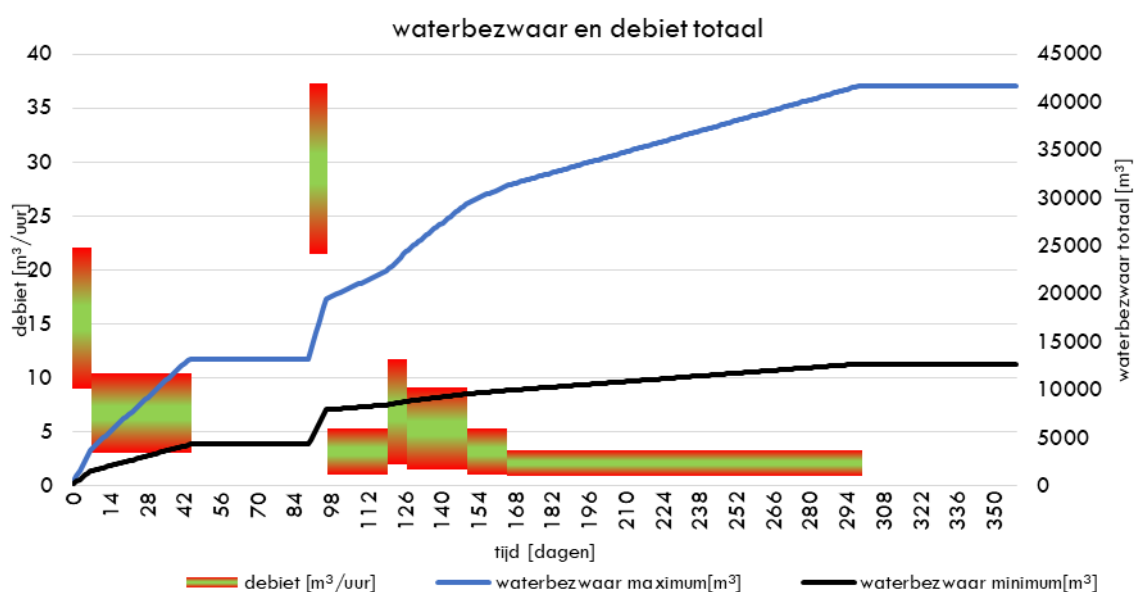
5 Conclusie en aanbevelingen

Geconcludeerd wordt dat de grondwaterstand verlagen mogelijk is. In hoofdstuk 5.1 is samengevat welke procedures doorlopen moeten worden (melding/vergunning). In hoofdstuk 5.2 staan de risico's (en beheersmaatregelen) bij dit project. In hoofdstuk 5.3 staat de monitoring voor dit project. Tot slot in hoofdstuk 5.4 staan de aanbevolen vervolgstappen voor de opdrachtgever.

5.1 Meldings- en/of vergunningsprocedure

Alle onderdelen bij elkaar bepalen het maatgevend debiet en de tijdsduur. Door de planning (H3.2) en het debiet (H4.2) te combineren ontstaat grafiek 5.1-A.

grafiek 5.1-A

Het project is vergunningsplichtig bij het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht / Waternet door de aanwezigheid van een waterkering, verwacht wordt een debiet gelijk of kleiner dan 50 m³/uur, een debiet gelijk of kleiner dan 15000 m³/maand, een waterbezwaar gelijk of kleiner dan 90000 m³ en de duur van de bemaling is korter dan 6 maanden. De provinciale grondwaterheffing in Noord-Holland is € 0,0085 per onttrokken m³. Onttrekkingen tot 25000 m³ zijn heffingsvrij, per m³ welke is geretourneerd mag -50% van de hoeveelheid worden verminderd op de totale som van de onttrekking. Bij de vergunningsaanvraag is een vormvrije MER aanmeldnotitie noodzakelijk.

In tabel 5.1-A staan de berekende hoeveelheden voor de grondwateronttrekking procedure.

tabel 5.1-A

waterbezwaar totaal	m³ per uur	m³ per etmaal	m³ per maand	m³ per kwartaal	m³ per jaar	m³ totaal	duur [dagen]
watervoerende laag 1 (neerslag)	38 (9)	894	9471	19327	41703	41703	38 (9)
totaal (afgerond)	45	900	10000	20000	43575	43575	300
vergunningsgrens	50		15000			90000	182

Adres nabij projectlocatie is Heathrowstraat 10, 1043CH Amsterdam. RD-coördinaten nabij projectlocatie zijn x=117204 en y=488769. De bronnen staan van 3,6 tot 4,6 m-mv of NAP - 2,8 m tot NAP - 3,8 m.

Bij lozingen op het riool en/of oppervlaktewater moet rekening gehouden worden met de zuiveringsheffing en/of verontreinigingsheffing, deze wordt verrekend door middel van vervuilingseenheden. De kosten per vervuilingseenheid zijn € 54,94. De afvalwatercoëfficiënt bepaald het vervuilingseenheden per m³, deze is ingeschat op 0,001 à 0,0025, indicatief zullen lozingskosten tussen € 825,- en € 6359,- liggen. Opgemerkt wordt dat bij de aanvraag (toestemming lozen) de afvalwatercoëfficiënt bepaald zal worden door bevoegd gezag, dit kan afwijken van deze raming.

5.2 Risico's

Het doel van risicomanagement is duidelijkheid voor de opdrachtgever, in een tabel aangeven wat het belangrijkste is en welke maatregelen toe te passen om het beheersen. In tabel 5.2-A zijn de risico's weergegeven (van hoog naar laag).

tabel 5.2-A

omschrijving risico	risico	maatregel
door damwandlekkage wordt een hoger debiet onttrokken en zakt de grondwaterstand in de omgeving meer dan verwacht	zeer hoog	bij visueel damwandlekkage direct de gaten dichtmaken (lassen). Grondwaterstandmetingen buiten de kuip uitvoeren, indien de (freatische) grondwaterstand te laag is, dan deze met een infiltratiedrain kunstmatig verhogen.
een schadelijke stof (volgens BLBI) wordt in een te hoge concentratie geloosd in lozingspunt(en), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	zeer hoog	altijd opletten (stank/verkleuring) en bij twijfel direct actie ondernemen. Wanneer het water (mogelijk) niet voldoet aan de BLBI norm, dan overleg met geohydroloog over toe te passen maatregelen.
een mobiele verontreiniging komt in de bemaling, hierdoor wordt lozingsnorm overschreden.	hoog	grondwaterkwaliteit regelmatig bepalen (monsternamen) en (indien noodzakelijk) een waterzuivering toepassen.
door vaste delen in het lozingswater ontstaat een verstopping in het watersysteem bij het lozingspunt	matig	het toepassen van een zandvanger voor het lozingspunt
door obstakels in de bodem kan bemaling niet tot de noodzakelijke diepte worden geplaatst, hierdoor ontstaat vertraging of de bemaling moet aangepast worden	laag	onderzoek naar obstakels, proberen obstakels te verwijderen/verleggen, proces/locatie plaatsen bemaling aanpassen, eventuele vertraging incalculeren
door obstakels in de bodem kunnen damwanden niet tot de noodzakelijke diepte worden geplaatst	laag	onderzoek naar obstakels, proberen obstakels te verwijderen/verleggen, proces/locatie plaatsen wanden aanpassen
bij natuur/bomen zakt de grondwaterstand, in het groeiseizoen zal schade ontstaan. De schade kan bestaan uit minder groei tot afsterven groen.	laag	het meten van de grondwaterstand, bij een te lage grondwaterstand het groen besproeien met geschikt water. Het is gewenst een wateraftappunt te realiseren in de lozingsroute.
door (bemaling gerelateerde) maaiveldafval ontstaat architectonische schade (schade aan uiterlijk gebouw) bij één belending (kans 12%).	laag	een exterieur vooropname uitvoeren (ter voorkoming van discussie achteraf), bij panden met reeds scheuren in de gevel(s) ook interieur vooropname uitvoeren.
het water verkleurd bij lozingspunt (door ijzer), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	laag	de kleur bij het lozingspunt visueel beoordelen en registreren (foto). Bij verkleuring en lage debieten (<5 m ³ /uur) is de oplossing (tijdelijk) lozen op vuilwaterriool. Bij hogere debieten zal maatwerk (ontzuring) noodzakelijk zijn.
het debiet of de grondwaterstandverlaging is (aanzienlijk) meer dan verwacht. Hierdoor moet de bemaling aangepast worden en/of is er (mogelijk) meer omgevingsbeïnvloeding geconcludeerd is dat de moeilijkheidsgraad van dit project laag is.	zeer laag	geen maatregelen niet noodzakelijk wegens lage kans.
bevoegd gezag heeft geen toestemming kunnen geven voor de startdatum bemaling, hierdoor vertraagd het project.	zeer laag	kwaliteit borgen (toetsen plan en uitvoering), hiermee voorkomen dat schade kan ontstaan tenminste 12~18 weken voor start bemaling de grondwateronttrekking en lozing van grondwater aanvragen, bij voorkeur in overleg met bevoegd gezag (in verband met eventuele drukte)
bouwputbodem barst op door verlies verticaal evenwicht	zeer laag	Geen maatregel noodzakelijk door voldoende veiligheidsfactor en laag risico.
er is maaiveldafval ter plaatse van een waterkering, bij teveel zakking ontstaat overstromingsgevaar	geen	dit risico is niet gevonden/aanwezig bij dit project, er zijn geen maatregelen van toepassing

! In bijlage 1.7 is de risicoanalyse en het stappenplan om risico's te beheersen tijdens het project, het toepassen van risicomangement conform deze bijlage is het uitgangspunt. Loots kan assisteren bij de uitvoering van risicomangement.

5.3 Monitoring

Voor dit project geldt de monitoring in tabel 5.3-A, voor de omgeving geldt de monitoring in tabel 5.3-B. Dit zijn monitoring maatregelen welke bepaald zijn naar aanleiding van de beoordeling risico's (hoofdstuk 5.2). Bij het bereiken van de grenswaarden (signaal-/interventiewaarde) zijn actie(s) gewenst.

tabel 5.3-A

monitoring project	waar	wanneer	H ^I	L ^{II}	eenheid	grens-waarde 1	actie 1	grenswaarde 2	actie 2
controle freatische grondwaterstand	projectlocatie(s)	1 x/dag	x		[m-mv]	0,15	1,4	0,05	7,8,9
controle freatische grondwaterstand	projectlocatie(s)	1 x/dag		x	[m-mv]	0,45	1,4	0,5	7,8
debiet bemaling	lozingspunt	1 x/dag	x		[-]	bovengrens H5.2	1,4	bovengrens H5.2 + 5%	7,8
controle visueel/geur	lozingspunt	1 x/dag			[-]	stank bij lozingspunt	12	verkleuring of overschrijding lozings-parameter	13
3x peilbuis tot NAP-1,5m	peilbuis buiten wand	1 x/dag		x	[m+NAP]	-0,42	1,2,3,4,5	-0,52	7,8

! De minimale monitoring is bepaald op basis van de gevonden risico's. Opgemerkt wordt dat soms meer monitoring (met name vooropname) gewenst is zonder een duidelijk risico, dan heeft de vooropname met name het doel discussies achteraf te voorkomen. Vooropnamen uitvoeren bij panden buiten de reikwijdte (zie figuur in hoofdstuk 4.4) is niet noodzakelijk (omdat de bemaling daar geen invloed heeft).

tabel 5.3-B

monitoring omgeving	waar	wanneer	H	L	eenheid	grens-waarde 1	actie 1	grenswaarde 2	actie 2
peilbuis tot NAP-1,5m	bomen zuidzijde	3x/week		x	[m+NAP]	-0,47	1,4	-0,57	7,10
vooropname exterieur + interieur	Heathrowstraat 5	vooraf							
vooropname exterieur	Otopeniweg 163	vooraf							

De acties (bij tabellen):

1. Controleren dat het meetresultaat/-instrument juist is;
2. Controleren (visueel) of er sprake is van lekkage van de waterremmende (dam)wanden;
3. Bij uitspoelen van grond door lekkage dit direct oplossen en overleg met geohydroloog;
4. Controleren of de bemaling juist functioneert (niet te veel/weinig verlaging);

^I Hoger dan: indien de meting hoger is dan de grenswaarde, dan actie ondernemen. Als hier g1 staat dan geldt hoger dan alleen voor grenswaarde 1;

^{II} Lager dan: indien de meting lager is dan de grenswaarde, dan actie ondernemen. Als hier g2 staat dan geldt hoger dan alleen voor grenswaarde 2;

5. Infiltratiedrain buiten de projectlocatie voeden met water (kunstmatig waterstand verhogen);
6. Uitvoeren deformatiemeting bij zakkingsgevoelig object;
7. Overleg met betrokken partijen, melden bij handhaving;
8. Uitvoeren uitgebreide geohydrologische analyse;
9. Inschakelen of verhogen capaciteit (spannings)bemaling;
10. In overleg met eigenaar lokaal (extra) beregenen (besproeien) van het desbetreffende groen ter aanvulling van de hoeveelheid bodemvocht. Bij oppervlaktewater het waterpeil verhogen door (geschikt) water te lozen. Aanbieden eigen gietwater en/of sproei-installaties. Alternatief is compenseren voor gebruik gietwater en/of sproei-installaties van gemeente;
11. De bouwputbodembelasten (bijvoorbeeld door water in de bouwput te zetten, de hoeveelheid water noodzakelijk in de bouwput = diepste ontgravingsniveau + overschrijding (grondwaterstand - interventiewaarde) + 0,3 m;
12. Monsternamen waterkwaliteit lozingswater;
13. Lozingsmaatregelen treffen;
14. Compenserende maatregelen bij object treffen (nader te bepalen op basis van situatie);
15. Grondwaterkwaliteit in peilbuis (tussen verontreiniging en project) controleren.

5.4 Vervolgstappen

Het wordt aanbevolen de volgende vervolgstappen op te volgen

- ☐ Per vervolgstap punt een persoon aanwijzen welke dit zal uitvoeren. Indien gewenst kan Loots Grondwatertechniek (enkele) vervolgstappen uitvoeren;
- ☐ Zodra ontwerp wijzigt, controleren of dit gevolgen heeft voor de bemaling;
- ☐ Controleren of er voldoende tijd is geraamd om de werkzaamheden uit te voeren;
- ☐ Controleren of er voldoende ruimte is om de bemalingsinstallatie te plaatsen;
- ☐ De inrichting van het terrein tijdens de werkzaamheden optimaliseren zodat er bij (hevige) neerslag geen grote stagnatie ontstaat (aandacht zodat hemelwater afstroomt rondom de werkzaamheden, bijvoorbeeld tijdens de werkzaamheden zal (bij hevige neerslag) wateroverslag (langs project) noodzakelijk zijn ter voorkoming dat het waterpeil niet sterk zal stijgen;
- ☐ Bemalingsplan aannemer toetsen conform eisen (bevoegd gezag). Bemalingsplan dient opgesteld te worden door de partij welke de bemaling plaatst. Alternatief kan een bemaler (begeleidende brief) instemmen met een bemalingsplan van derden;
- ☐ Controleren bemalingsplan (mogelijk zal vergunningverlening bevoegd gezag dit controleren);
- ☐ Aanbevolen wordt te controleren dat slecht doorlatende lagen (klei, veen, etc.) tussen en/of boven niet lek gemaakt wordt door bijvoorbeeld: het aanbrengen/verwijderen van de bemaling of het onjuist afdichten van de ruimte tussen boorgat en bron;
- ☐ Uitvoeren aanvraag grondwateronttrekking en -lozing bij bevoegd gezag;
- ☐ De bemaling en/of monitoring plaatsen, laten controleren of gewerkt wordt conform bemalings-/monitoringsplan (mogelijk zal handhaving bevoegd gezag dit controleren);
- ☐ Start monitoring;
- ☐ Start bemaling, voor de start moet de startdatum bij handhaving bevoegd gezag worden gemeld;
- ☐ Mogelijk (niet altijd vereist): monsternamen grondwater bemalingsinstallatie na minimaal 24 uur actieve bemaling;
- ☐ Eind bemaling (debietmeterstanden samenvatten);
- ☐ Melden bij bevoegd gezag dat bemaling beëindigd is;
- ☐ Eind monitoring;
- ☐ Het totale waterbezwaar melden bij bevoegd gezag (lozingspunt);
- ☐ Eventuele onttrekkings-/lozingskosten betalen.

Neem contact op met Erik Loots voor meer informatie.

Opgesteld door:

ing. E.J. Loots (06-53392188)

Loots Grondwatertechniek

9 februari 2021

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Gegevens voor specialisten

Werkwijze en gebruikte software bemalingsadvies

De opdrachtgever levert de uitgangspunten (stukken opdrachtgever). Bij specialistische uitgangspunten (bijvoorbeeld eigenschappen bodem) wordt een bandbreedte (boven en ondergrens) bepaald zodat de kans op afwijkingen klein wordt. De bandbreedte wordt bepaald op basis van ervaring en (regionale) modellen.

De berekeningen bestaan uit analytische- en modelberekeningen (software: MicroFEM v4.10, iMOD v4.4, Qgis v3.8, Strater v5, MLU v2.25, Excel en/of Surfer v16). Door de berekeningen meerdere malen te herhalen bij verschillende uitgangspunten wordt een robuust ontwerp gevonden. Door deze werkwijze neemt de kans op (negatieve) afwijkingen af in de praktijk.

Bijlage 1.1 – Bodemeigenschappen

γ is de volumieke massa van de bodemlaag, dit is het gewicht wat gebruikt wordt voor het verticaal evenwicht.

K_h of k_v zijn de doorlatendheid eigenschappen (hogere waarde is meer doorlatend)

geotechnische omschrijving Amsterdam	top gemiddeld (σ) [m+NAP]	Dikte gemiddeld (σ) [m]	γ_d [kN/m ³]	γ_w [kN/m ³]
zand, matig fijn, matig silthoudend, los	0,89 (0,13)	2,61 (1,01)	17 (0,425)	19 (0,475)
zand, kleilig, los	-1,72 (1,11)	0,42 (0,48)	17 (0,425)	19 (0,475)
veen, hollandveen	-2,13 (0,85)	2,93 (0,87)	11 (0,275)	11 (0,275)
klei, zwak zandig, slap	-5,07 (0,2)	0,47 (0,21)	15 (0,375)	15 (0,375)
klei, sterk zandig	-5,53 (0,09)	0,23 (0,17)	18 (0,45)	18 (0,45)
klei, zwak zandig, slap	-5,77 (0,15)	6,3 (0,29)	15 (0,375)	15 (0,375)
veen, basisveen, vast	-12,07 (0,2)	0,29 (0,18)	12 (0,3)	12 (0,3)
zand, zeer fijn, sterk silthoudend	-12,36 (0,17)	4,37 (0,6)	18 (0,45)	20 (0,5)
zand, kleilig	-16,72 (0,75)	1,67 (0,25)	18 (0,45)	20 (0,5)
zand, matig grof, zwak silthoudend, vast	-18,39 (0,6)	11,61 (0,6)	19 (0,475)	21 (0,525)

geotechnische omschrijving Amsterdam deel 2	C'_p (σ)	C'_s (σ)	C_p	C_s
zand, matig fijn, matig silthoudend, los	2E+2 (3E+1)	1E+9 (1E+8)	8E+2	4E+9
zand, kleilig, los	2E+1 (2E+0)	2E+2 (2E+1)	6E+1	6E+2
veen, hollandveen	8E+0 (9E-1)	3E+1 (4E+0)	3E+1	1E+2
klei, zwak zandig, slap	1E+1 (1E+0)	1E+2 (1E+1)	4E+1	4E+2
klei, sterk zandig	3E+1 (3E+0)	3E+2 (4E+1)	1E+2	1E+3
klei, zwak zandig, slap	1E+1 (1E+0)	1E+2 (1E+1)	4E+1	4E+2
veen, basisveen, vast	1E+1 (1E+0)	4E+1 (5E+0)	4E+1	2E+2
zand, zeer fijn, sterk silthoudend	6E+2 (8E+1)	1E+9 (1E+8)	2E+3	4E+9
zand, kleilig	3E+1 (3E+0)	3E+2 (4E+1)	1E+2	1E+3
zand, matig grof, zwak silthoudend, vast	1E+3 (1E+2)	1E+9 (1E+8)	4E+3	4E+9

geohydrologische omschrijving Amsterdam	top gemiddeld (σ) [m+NAP]	k_h (σ) [m/d]	k_v (σ) [m/d]	P [-]
zand, matig fijn, matig silthoudend, los	0,89 (0,13)	5 (1)	3,125 (0,4688)	0,3 (0,03)
zand, kleiig, los	-1,72 (1,11)	0,1 (0,015)	0,025 (0,0038)	0,1 (0,01)
veen, hollandveen	-2,13 (0,85)	0,01 (0,002)	0,0005 (0,0001)	0,3 (0,03)
klei, zwak zandig, slap	-5,07 (0,2)	0,01 (0,002)	0,01 (0,0015)	0,33 (0,03)
klei, sterk zandig	-5,53 (0,09)	0,1 (0,015)	0,01 (0,0015)	0,3 (0,03)
klei, zwak zandig, slap	-5,77 (0,15)	0,01 (0,002)	0,01 (0,0015)	0,33 (0,03)
veen, basisveen, vast	-12,07 (0,2)	0 (0)	0 (0)	0,1 (0,01)
zand, zeer fijn, sterk silthoudend	-12,36 (0,17)	1 (0,15)	0,2 (0,03)	0,12 (0,01)
zand, kleiig	-16,72 (0,75)	0,1 (0,015)	0,02 (0,003)	0,1 (0,01)
zand, matig grof, zwak silthoudend, vast	-18,39 (0,6)	20 (3)	7,5 (1,125)	0,3 (0,03)

onderdeel	gebruikt bodemonderzoek
grondverbetering en poeren + sloop	DKM2
kelderbouw	DKM2
poer noordzijde	DKM9

Bijlage 1.2 – Grondwaterstand

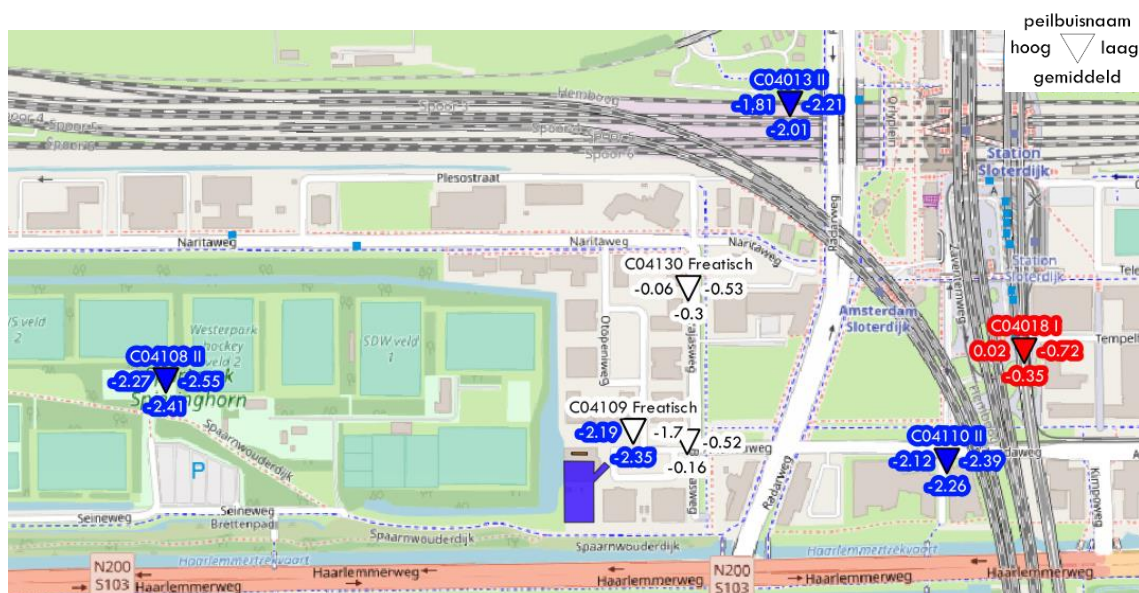
Waterpeil

In de onderstaande tabel staat het waterpeil van oppervlaktewater.

onderdeel	waterpeil [m+NAP] oppervlaktewater (bovengrens)
grondverbetering en poeren	-1
sloop	-1
kelderbouw	-1
poer noordzijde	-1

Grondwaterstand

In figuur 6 is het resultaat van een grondwaterstand analyse in de omgeving weergegeven. In de onderstaande tabel zijn de grondwaterstand rekenwaarden per onderdeel samengevat.

figuur 6 - grondwaterstand t.o.v. NAP per geanalyseerde peilbuis (wit = freatisch/watervoerende laag 1, rood = watervoerende laag 3)

! De ondergrens van de grondwaterstand per watervoerende laag is maatgevend voor de omgevingsbeïnvloeding. Loots Grondwatertechniek kiest er altijd voor deze waarde voorzichtig (niet te laag) in te schatten. Indien de monitoring opstart en de grondwaterstand lager is dan de natuurlijk lage grondwaterstand in de tabel dan moet dit worden gemeld. Een aanvullende geohydrologische analyse is dan noodzakelijk.

Grondwaterstand [m+NAP] per onderdeel	naam peilbuis WVL1	hoog ^I WVL ^{II} 1	gemiddeld ^{III} WVL 1	laag ^{IV} WVL 1	naam peilbuis WVL2	hoog WVL 2	gemiddeld WVL 2	laag WVL 2
grondverbetering en poeren	C04075 Freatisch	0,2	-0,16	-0,52	C04109 II	-2,19	-2,35	-2,5
kelderbouw	C04075 Freatisch	0,2	-0,16	-0,52	C04109 II	-2,19	-2,35	-2,5
poer noordzijde	C04075 Freatisch	0,2	-0,16	-0,52	C04109 II	-2,19	-2,35	-2,5
sloop bestaande kelder	C04075 Freatisch	0,2	-0,16	-0,52	C04109 II	-2,19	-2,35	-2,5

^I hoog = natuurlijk hoge grondwaterstand, berekend door gemiddelde plus 2 x standaarddeviatie

^{II} WVL = watervoerende laag

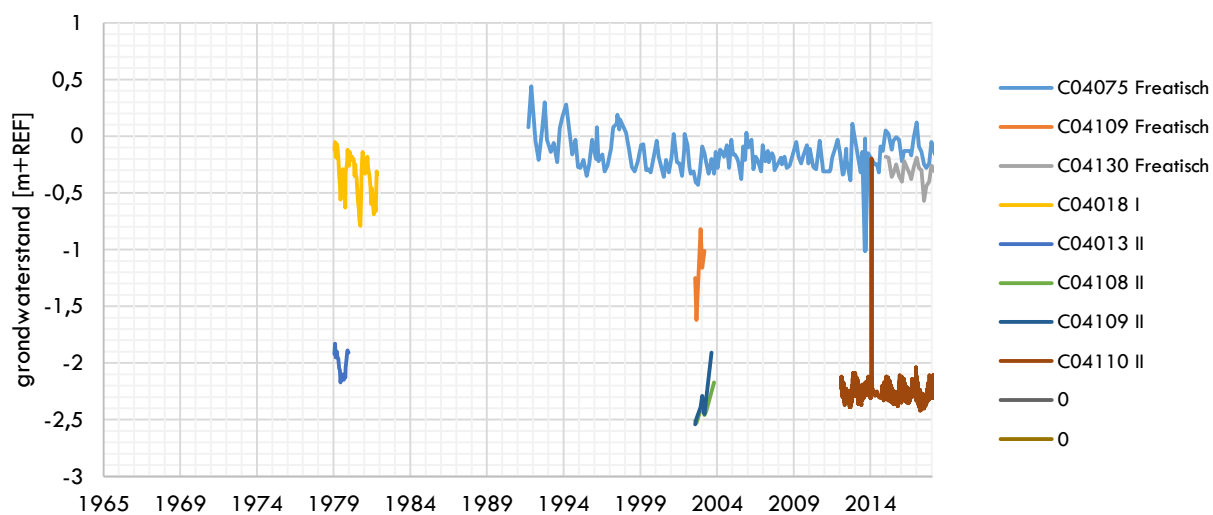
^{III} gemiddeld = maatgevend gemiddelde grondwaterstand

^{IV} laag = natuurlijk lage grondwaterstand, berekend door gemiddelde minus 2 x standaarddeviatie

groene cirkel=hoge grondwaterstand, gele driehoek=gemiddelde grondwaterstand en rode ruit=lage grondwaterstand

REF=NAP

naam	C04075 Freat	C04109 Freat	C04130 Freat	C04018 I	C04013 II	C04108 II	C04109 II	C04110 II
X-coördinaat	117319	117261	117321	117684	117430	116756	117261	117600
Y-coördinaat	488826	488837	488992	488925	489191	488892	488837	488806
maaiveld [m+REF]	0,98	0,98	0,95	0,84	1,07	0,18	0,98	1,4
bovenkant filter [m+REF]	-1,25	-1,96	-1,02	-5,22	-12,62	-11,59	-13,19	-13,39
onderkant filter [m+REF]	-2,25	-2,96	-2,02	-6,22	-13,62	-12,59	-14,19	-14,39
laatste meetjaar	2020	2004	2020	1982	1980	2004	2004	2020
laatste meting	0,08	-1,25	-0,18	-0,12	-1,92	-2,51	-2,54	-2,4
totale meetperiode	28	1	5	2	0	1	1	17
aantal metingen	167	5	29	59	21	7	6	12131
hoogste [hele reeks]	0,44	-0,82	0,04	-0,05	-1,83	-2,17	-1,91	-0,20
ghg [laatste 8 jaren]	0,16	-1,00	-0,09	-0,07	-1,87	-2,32	-2,20	-1,42
hoog σ [hele reeks]	0,20	-0,65	-0,06	0,02	-1,81	-2,27	-2,19	-2,12
gemiddelde [hele reeks]	-0,16	-1,17	-0,30	-0,35	-2,01	-2,41	-2,35	-2,26
gemiddelde [laatste 8 jaren]	-0,16	-1,17	-0,30	-0,35	-2,01	-2,41	-2,35	-2,26
laag σ [hele reeks]	-0,52	-1,70	-0,53	-0,72	-2,21	-2,55	-2,50	-2,39
glg [laatste 8 jaren]	-0,81	-1,34	-0,52	-0,74	-2,15	-2,50	-2,49	-2,42
laagste [hele reeks]	-1,01	-1,62	-0,57	-0,79	-2,17	-2,53	-2,54	-2,43
σ [hele reeks]	0,18	0,26	0,12	0,18	0,10	0,07	0,08	0,07
januari	▲-0,13	▲-1,16	◆-0,40	●-0,16	●-1,88	▲-2,39	●-2,29	●-2,22
februari	●-0,07		●-0,26	●-0,24	●-1,95			●-2,24
maart	▲-0,16	●-1,01	●-0,22	●-0,18	●-1,93	◆-2,46	◆-2,45	▲-2,25
april	◆-0,22		●-0,28	●-0,25	●-1,96	◆-2,42		▲-2,27
mei	◆-0,22		◆-0,45	▲-0,37	▲-2,06			◆-2,29
juni	▲-0,16		▲-0,36	▲-0,47	◆-2,15			◆-2,30
juli	◆-0,25	▲-1,25	▲-0,34	◆-0,52		◆-2,51	◆-2,54	◆-2,30
augustus	◆-0,23	◆-1,62	◆-0,37	▲-0,48	◆-2,13	◆-2,53	●-2,20	◆-2,30
september	▲-0,16			◆-0,65	◆-2,10			▲-2,26
oktober	●-0,10		●-0,21	▲-0,41	▲-2,05	●-2,17		●-2,23
november	●-0,10	●-0,82	▲-0,35	●-0,16	●-1,90	▲-2,41	▲-2,39	●-2,22
december	●-0,04		●-0,19	●-0,21	●-1,91			●-2,23
2013	-0,21							-2,26
2018	-0,18		-0,38					-2,30

Bijlage 1.3 – Verticaal evenwicht berekeningsresultaten

Het verticaal evenwicht van de bodem wordt beïnvloed door slecht doorlatende lagen (klei, veen of leem) beneden het ontgravingsniveau. In de onderstaande tabel is per watervoerende laag de uitkomst van de verticaal evenwicht berekening weergegeven.

verticaal evenwicht per onderdeel	veiligheids-factor ^I water-voerende laag 1 (WVL1)	WVL1 kritieke grondwater-stand ^{II} [m+NAP]	WVL1 conclusie ^{III}	veiligheids-factor ^I water-voerende laag 2 (WVL2)	WVL2 kritieke grondwater-stand [m+NAP]	WVL2 conclusie
grondverbetering en poeren	0 (0)	-4,14	freatisch	1,08 (1,1)	-1,11	geen
kelderbouw	0 (0)	-2,54	freatisch	1,24 (1,26)	0,58	geen
poer noordzijde	0 (0)	-1,3	freatisch	1,62 (1,65)	4,36	geen
sloop bestaande kelder	0 (0)	-2,5	freatisch	1,37 (1,39)	1,91	geen

! Op het moment dat de ontgravingsdiepte groter wordt dan opgegeven in tabel 3.3 zal de verticaal evenwichtsberekening herzien moeten worden;

^I Veiligheidsfactor: eerste getal is de veiligheidsfactor bij de hoge grondwaterstand in de watervoerende laag en het opvolgende getal tussen haakjes is de veiligheidsfactor bij de gemiddelde grondwaterstand in de watervoerende laag.

^{II} Kritieke grondwaterstand: dit is de berekende noodzakelijke grondwaterstand in de desbetreffende watervoerende laag voor een stabiele ontgraving.

^{III} De volgende conclusies zijn mogelijk:

- **“geen”**: geen bemaling noodzakelijk voor het verticaal evenwicht in de desbetreffende watervoerende laag. In dit geval is de veiligheidsfactor groter dan 1.0 (bij het toepassen van materiaalfactor 0.9 voor de gronddruk) of het ontgravingsniveau is boven de grondwaterstand;
- **“spanning”**: spanningsbemaling maatregelen noodzakelijk ter voorkoming van verlies van verticaal evenwicht in de desbetreffende watervoerende laag. De veiligheidsfactor is kleiner dan 1.0 (bij het toepassen van materiaalfactor 0.9 voor de gronddruk);
- **“spanning stand-by”**: hetzelfde als spanning met als verschil dat een spanningsbemaling alleen nodig is bij een bovengemiddelde grondwaterstand in de watervoerende laag (kans is dus reëel dat de bemaling stand-by kan zijn tijdens de werkzaamheden);
- **“freatisch”**: in dit geval wordt de slecht doorlatende laag boven de watervoerende laag geheel ontgraven. Er is geen sprake van verlies van verticaal evenwicht, echter moet de watervoerende laag wel worden bemalen met een freatische bemaling;
- **“freatisch stand-by”**: hetzelfde als freatisch met als verschil dat een bemaling alleen nodig is bij een bovengemiddelde grondwaterstand in de watervoerende laag (kans is dus reëel dat de bemaling stand-by kan zijn tijdens de werkzaamheden).

REF=NAP

gvb=grondverbetering

$$f(\text{Boussinesq}) = (f_{\text{rechts}} + f_{\text{links}})/2 - (f_{\text{limiet-rechts}} + f_{\text{limiet-links}})/2$$

REF=NAP

gvb=grondverbetering

$$f_{\text{(Boussinesq)}} = (f_{\text{rechts}} + f_{\text{links}})/2 - (f_{\text{limiet-rechts}} + f_{\text{limiet-links}})/2$$

$$f_{\text{(Boussinesq)}} = (f_{\text{rechts}} + f_{\text{links}})/2 - (f_{\text{limiet-rechts}} + f_{\text{limiet-links}})/2$$

REF=NAP

gvb=grondverbetering

$$f(\text{Boussinesq}) = (f_{\text{rechts}} + f_{\text{links}})/2 - (f_{\text{limiet-rechts}} + f_{\text{limiet-links}})/2$$

Bijlage 1.4 – Grondbreuk en oppervlaktewater

Grondbreuk

Een belangrijke randvoorwaarde voor taludstabiliteit en voorkomen grondbreuk is dat het grondwater lager is dan het ontgravingsniveau. Stoorlagen tussen de grondwaterstand en ontgravingsniveau zijn een risico voor het uitspoelen en instabiliteit van het talud, wanneer deze aanwezig zijn moet gekeken worden of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Verticale waterremmende (dam)wanden worden toegepast een controle berekening ten aanzien van hydraulische grondbreuk is uitgevoerd, damwanden tot NAP – 12 m zijn ruim voldoende diep.

Oppervlaktewater

Oppervlaktewater welke in verbinding staat met watervoerende lag(en) heeft invloed op het project. De afstand tussen project en oppervlaktewater is vervolgens maatgevend. In de onderstaande tabel is weergegeven binnen welke afstand van (tussen project en oppervlaktewater) een faalmechanisme zal optreden bij een (goed) doorlatende waterbodem.

oppervlaktewater per onderdeel	afstand ^I [m]	water- peil [m+NAP]	water- bodem ^{II} [m+NAP]	faal- mechanisme ^{III} WVL1	kritieke afstand ^{IV} WVL1
sloop bestaande kelder	25	-1	-1,5	geen	
grondverbetering en poeren	20	-1	-1,5	geen	
kelderbouw	20	-1	-1,5	geen	
poer noordzijde	25	-1	-1,5	geen	

! De invloed van oppervlaktewater is afhankelijk van diverse factoren. Het is mogelijk dit te onderzoeken (met een proefbemaling). Opgemerkt wordt dat de invloed van oppervlaktewater kan veranderen (tijdens het project), bijvoorbeeld de bodem kan beschadigen door baggerwerkzaamheden of een perforatie van de waterbodem (door derden).

^I Afstand tussen project en oppervlaktewater

^{II} Hoogte van de waterbodem

^{III} “geen” = geen faalmechanisme verwacht door oppervlaktewater

“verhang” = hier kan falen door kritiek verhang optreden, maatregelen bijvoorbeeld: tijdelijk oppervlaktewater dempen, waterremmende wanden toepassen en/of waterbodem dichtmaken.

“piping” = hier kan falen door piping optreden, maatregelen bijvoorbeeld: tijdelijk oppervlaktewater dempen, waterremmende wanden toepassen, waterbodem dichtmaken en/of additionele bemaling tussen het project en oppervlaktewater (op 50 à 90% afstand van het project).

^{IV} de kritieke afstand is de maximale afstand (ten opzichte van project) waar falen door oppervlaktewater mogelijk is. Bij piping staan twee afstanden (links = afstand door piping en rechts = afstand door kritiek verhang).

Bijlage 1.5 – Debiet, verlaging, verplaatsing grondwater per watervoerende laag en maaiveld daling

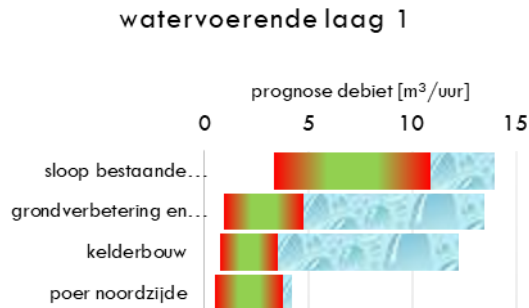
In de onderstaande tabel is per onderdeel het debiet weergegeven.

debiet per onderdeel [m ³ /uur]	maximale diepte bemaling [m+NAP]	diepte waterremmende wanden [m+NAP]	stationair debiet droog	stationair debiet normaal	stationair debiet extreem	toename opstart [%]	neerslag extreem
sloop bestaande kelder	-3,75	geen	3,5	6,0	10,5	111%	3,1
grondverbetering en poeren	-3,99	-12	1,0	1,3	5,2	612%	8,8
kelderbouw	-3,75	-12	0,8	1,0	4,0	0%	8,8
poer noordzijde	-2	geen	0,6	1,6	3,8	70%	0,4

In de onderstaande tabel is per onderdeel het waterbezwaar weergegeven.

waterbezwaar per onderdeel [m ³]	periode [dagen]	opstart [dagen]	waterbezwaar droog	waterbezwaar normaal	waterbezwaar maximum
sloop bestaande kelder	45	7	4291	7801	13235
grondverbetering en poeren	75	7	5157	5796	14800
kelderbouw	135	N.V.T.	2792	3334	10459
poer noordzijde	30	7	453	1367	3210

In de onderstaande grafiek(en) is de bandbreedte van het stationaire debiet weergegeven per watervoerende laag en per onderdeel. Het stationaire debiet is het debiet na bereiken van de gewenste verlaging, tijdens de opstart van de bemaling is het debiet hoger dan de weergegeven waarde in de grafiek.

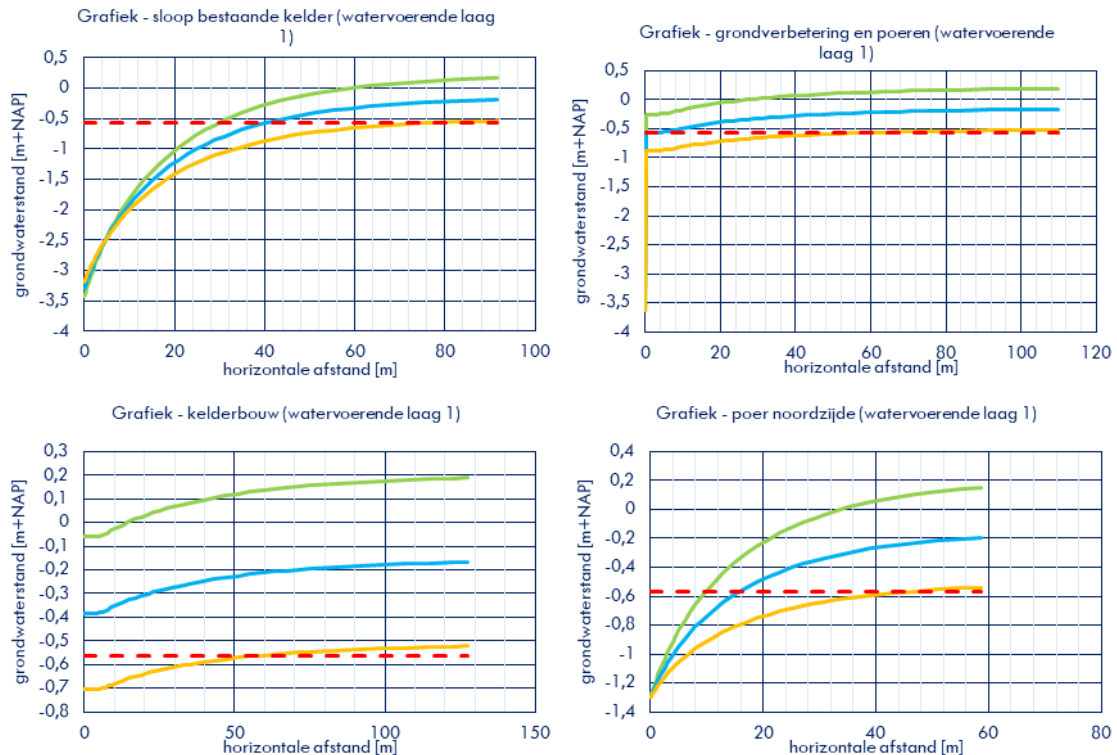
Legenda:

- groen = verwachte stationaire debiet
- rood = extreem laag/hoog stationaire debiet (hiermee dient rekening gehouden te worden)
- lichtblauw (met druppels) = effect extreme neerslag

! Het debiet is bepaald met een variabele doorlatendheid (k-waarde) en variabele grondwaterstand. Op het moment dat de bandbreedte (praktisch) te groot is kan door aanvullend onderzoek (meten grondwaterstand of geohydrologisch onderzoek) de bandbreedte kleiner gemaakt worden.

Grondwaterstand in omgeving

In de onderstaande grafieken is de grondwaterstand in de omgeving weergegeven. Op de x-as is de horizontale afstand (haaks op de projectlocatie), de y-as is de verwachte grondwaterstand ten opzichte van NAP.

Legenda:

- blauwe lijn is de verwachte verlaging tijdens bemalen (bij natuurlijk gemiddelde grondwaterstand)
- oranje lijn is de verlaging tijdens bemalen in een extreem droge periode (bij natuurlijk lage grondwaterstand)
- groene lijn is de verlaging tijdens bemalen in een extreem natte periode (bij natuurlijk hoge grondwaterstand)
- rode gestippelde lijn is de natuurlijk lage grondwaterstand (voor meer informatie zie bijlage 1.2)

Wanneer de grondwaterstand niet verlaagd wordt beneden de natuurlijk lage grondwaterstand zijn er (door bemaling) verwaarloosbare negatieve gevolgen. Het gebied (afstand tot project) waar de grondwaterstand verlaagd wordt beneden de natuurlijk lage grondwaterstand wordt de reikwijdte van de bemaling genoemd. De reikwijdte is samengevat in de onderstaande tabel.

onderdelen	prognose reikwijdte ¹ [m] watervoerende laag 1
sloop bestaande kelder	40,5 (30~79,6)
grondverbetering en poeren	0,1 (0,1~57,2)
kelderbouw	0 (0~61,9)
poer noordzijde	16 (9,9~46,8)

¹ Het getal betreft de afstand tot waar 5cm verlaging beneden de natuurlijk laagste grondwaterstand verwacht wordt. Het getal tussen haakjes betreft de bandbreedte afstand waar een verlaging beneden de natuurlijk laagste grondwaterstand mogelijk is, de bandbreedte is bepaald door een berekening bij extreem hoge tot extreem lage natuurlijke grondwaterstand.

Grondwaterstroming

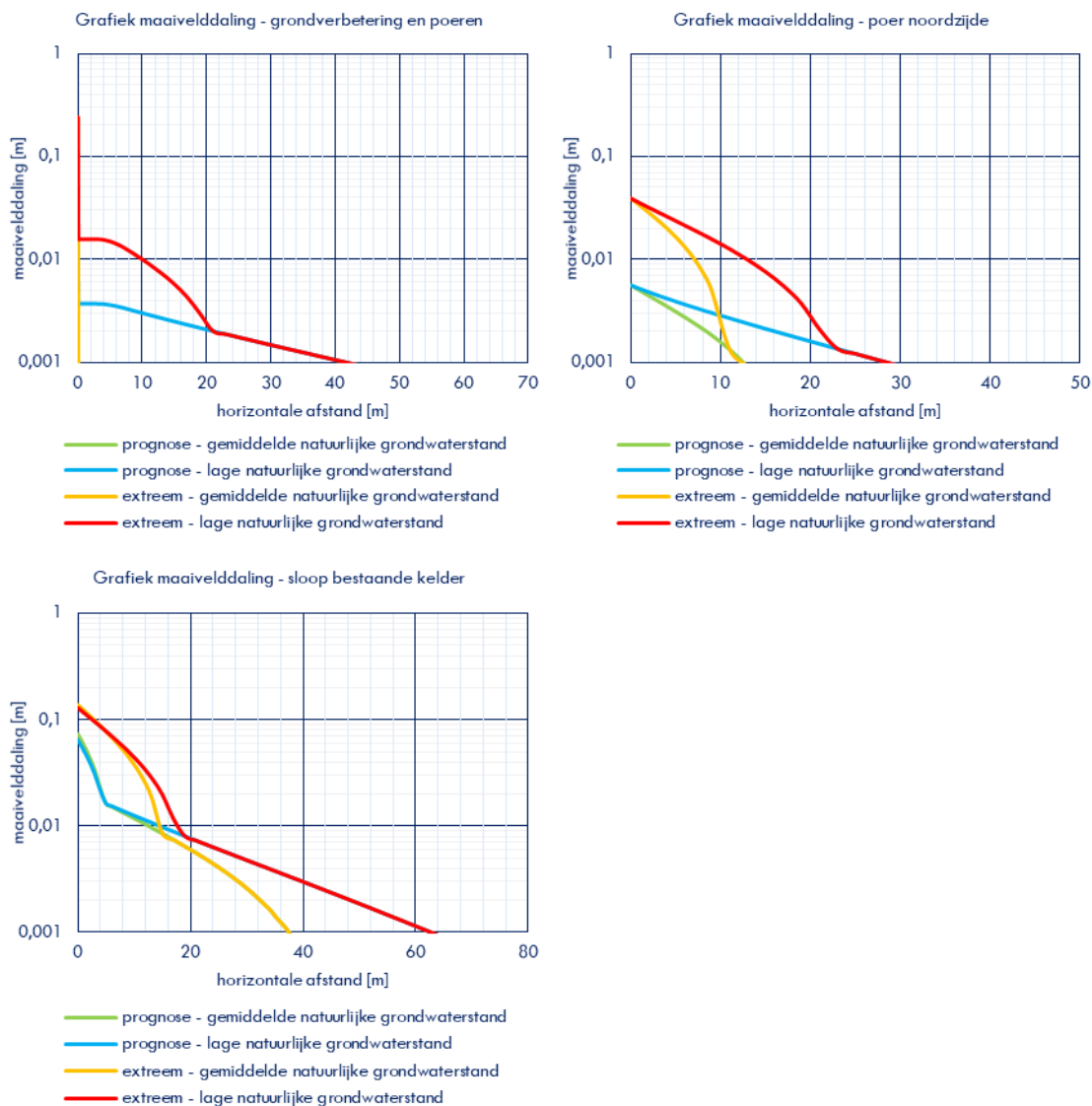
In de onderstaande tabel is weergegeven op welke afstand (ten opzichte van de bemaling) het grondwater 1 m verplaatst en 10 m verplaatst door de bemaling. Daarnaast is de bemalingszone¹ weergegeven. Deze rekenwaarden zijn relevant voor bevoegd gezag bij het beoordelen van effecten op mobiele (grondwater) objecten zoals bodemenergie of grondwaterverontreiniging.

verplaatsing [m] grondwater (bandbreedte)	bemalings- zone water- voerende laag 1	1 m verplaatsing water- voerende laag 1	10 m verplaatsing water- voerende laag 1
sloop bestaande kelder	30 (21~39)	113 (79~147)	61 (43~79)
grondverbetering en poeren	0 (0~0)	0 (0~0)	0 (0~0)
kelderbouw	0 (0~0)	0 (0~0)	0 (0~0)
poer noordzijde	18 (13~24)	81 (56~105)	34 (24~44)

¹ Bemalingszone = gebied rondom bemaling waarbij geldt dat het grondwater in de bemaling terecht komt

Maaiveldddaling

In de onderstaande grafiek is weergegeven welke maaiveldddaling verwacht wordt in de omgeving van een bemaling (horizontale as is de afstand ten opzichte van het project). Daarbij zijn vier scenario's¹ beschouwd.

In de onderstaande tabel is de maximale afstand ten opzichte van de bemaling weergegeven waar 3 mm en 8 mm maaiveldddaling wordt verwacht bij de 4 scenario's. De waarden in de

¹ De volgende scenario's zijn beschouwd:

- Prognose – gemiddelde grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een gemiddelde natuurlijke grondwaterstand en een normale voorbelasting van de bodem (kans dat dit optreedt is circa 50%);
- Prognose – lage grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een zeer lage natuurlijke grondwaterstand en een normale voorbelasting van de bodem;
- Extreem – gemiddelde grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een gemiddelde natuurlijke grondwaterstand en een geringe voorbelasting van de bodem;
- Extreem – lage grondwaterstand: dit is de maaiveldddaling bij een zeer lage natuurlijke grondwaterstand en een geringe voorbelasting van de bodem (kans dat dit optreedt is <1%)

tabel zijn bepaald door bij de grondwaterstandsverlaging de bijhorende maaiveldddaling te zoeken. Opgemerkt wordt dat de maaiveldddaling niet opgeteld moet worden van verschillende onderdelen welke overlappen met elkaar.

Afstand [m] 3 mm en 8 mm 'maaiveldddaling per scenario	3mm scenario 1	3mm scenario 2	3mm scenario 3	3mm scenario 4	8mm scenario 1	8mm scenario 2	8mm scenario 3	8mm scenario 4
sloop bestaande kelder	29	40	29	40	18	22	18	22
grondverbetering en poeren	0	0	0	0	0	0	0	0
kelderbouw	0	0	0	0	0	0	0	0
poer noordzijde	5	9	5	9	0	0	0	0

¹ Bij 8 mm maaiveldddaling (of meer) is het gewenst een schadeprognose uit te voeren bij de gevoelige objecten. Bij 3 mm maaiveldddaling (of meer) is het gewenst een (exterieur) vooropname uit te voeren bij gevoelige objecten.

Bijlage 1.6 – Analyse (GIS-kaarten) en effect op omgeving

Effect Belendingen

Bouwjaar belendingen (kadaster – Basisregistraties Adressen en Gebouwen)

Kadaster - Basisregistraties Adressen en Gebouwen legenda

Pand voor 1800	Pand 1945 - 1960	Pand 2005 - heden
Pand 1800 - 1850	Pand 1960 - 1975	
Pand 1850 - 1900	Pand 1975 - 1985	
Pand 1900 - 1930	Pand 1985 - 1995	
Pand 1930 - 1945	Pand 1995 - 2005	

Het effect van de bemaling op de belendingen is ingeschat met behulp van de SBR richtlijn (1). De schadecategorie is bepaald met behulp van de maaiveldvaling berekeningen "prognose" en "extreem" en beoordeling effect op houten funderingsdelen.

Schadecategorieën 1 tot en met 3 vallen nog onder de niet-voorzienbare schade en zijn dan ook verzekeraar. Schadecategorie 4 valt onder voorzienbare schade is niet verzekeraar. In

de onderstaande tabel is per belending weergegeven in welk effect verwacht wordt door de bemaling.

Belendingen	Bouwjaar	Verwachting (inschatting of op basis van archieffgegevens) funderingswijze	BK hout [m+NAP]	Droog- stand [dagen]	Maaiveld- daling [mm]	Gebouw- zakking ¹ [%]	Rotatie gebouw ¹¹
Heathrowstraat 5	1990	beton stuit	geen	0	11~39	7%	≤1:4450
Heathrowstraat 3	1990	beton stuit	geen	0	0~1	7%	<1:5000
Otopenieweg 163	2002	beton stuit	geen	0	1~3	7%	<1:5000
Otopenieweg 159	2002	beton stuit	geen	0	0~1	7%	<1:5000

In de onderstaande tabel is aangegeven welk effect verwacht wordt bij de belendingen. In kleuren is aangegeven of het effect op de belendingen acceptabel is in de huidige bouwpraktijk (volgens SBR273.98). De kleuren groen, geel en oranje zijn acceptabel in de tabel. Bij geel en oranje in de tabel is monitoring vereist zodat schade beheerst kan worden, bij groen is dit optioneel (wegens de lage kans). Bij rood of paars in de tabel is er sprake dat onaanvaardbare schade waarschijnlijk optreedt, in dit geval zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. Deze aanvullende maatregelen kunnen bestaan uit compenserende maatregelen (financieel of constructief versterken), aanpassing bouwwijze, etc.

Belendingen	aantal	effect houten palen	schade- categorie prognose	schade- categorie extreem	architectonische schadekans	constructieve schadekans
Heathrowstraat 5	1	geen effect	1	1	geringe kans	geen
Heathrowstraat 3	1	geen effect	0	0	geen	geen
Otopenieweg 163	1	geen effect	0	0	geen	geen
Otopenieweg 159	1	geen effect	0	0	geen	geen

¹ Het percentage dat het gebouw zakt ten opzichte van de verwachte maaiveld-daling. Dit percentage is afgeleid uit de SBR273.98 richtlijn.

¹¹ Het zettingsverhang is bepaald ter plaats van het gebouw, deze is vermenigvuldigd met het gebouwzakking percentage om te bepalen hoeveel het gebouw zal roteren

Effect grondwatergebruikers

Grondwatergebruikers (GBO en landelijk grondwaterregister)

Grondwaterbescherming en -onttrekking (GBO Provincies+LGR) legenda

- Put
- Put
- Grondwaterbescherming gebied

WKO installaties (landelijk grondwaterregister)

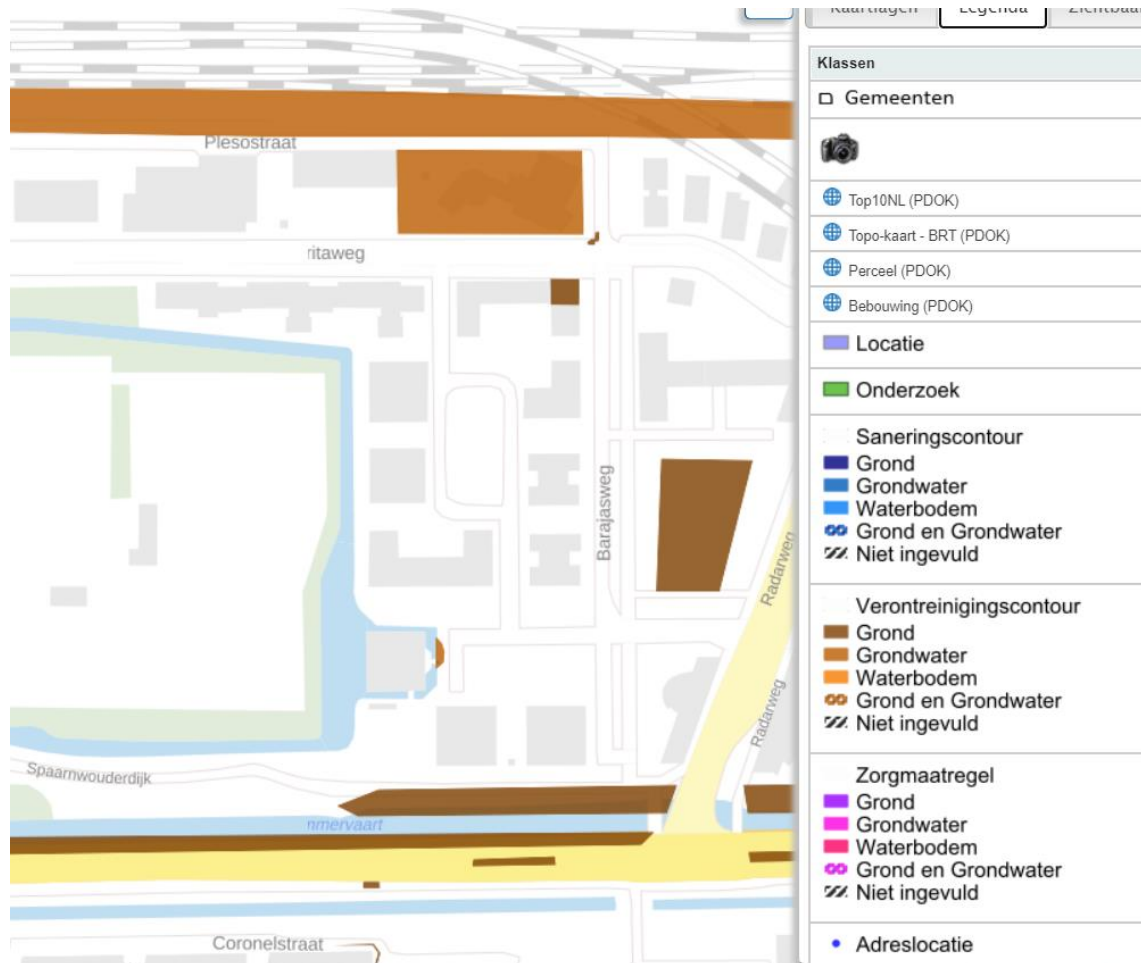
WKO installaties (LGR) legenda

Er is geen actieve WKO of grondwatergebruiker binnen de reikwijdte gevonden. Er zijn geen negatieve effecten wat betreft dit onderwerp.

Mobiele verontreiniging

Bodemverontreinigingen

Er is geen mobiele verontreinigingen binnen de reikwijdte gevonden (wel op de projectlocatie zelf). Er zijn geen negatieve effecten wat betreft dit onderwerp.

Natuur, landbouw, archeologie en/of oppervlaktewater

Natura 2000 gebieden

Natura 2000 gebieden (Publieke Dienstverlening op kaart) legenda

	Habitatrichtlijn		Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn
	Vogelrichtlijn		Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Natuurbeschermingswet
	Habitatrichtlijn en Natuurbeschermingswet		
	Vogelrichtlijn en Natuurbeschermingswet		

Gewassen (basisregistratie percelen)

Basisregistratie Percelen (Dienst Regelingen) legenda

	Bouwland		Overige
	Grasland		
	Braakland		
	Natuurterrein		

Archeologie en rijksmonumenten

IKAW Monumentenkaart, Rijksdienst Cultureel Erfgoed legenda

● Locatie Rijksmonument

Omtrek locatie archeologie (IKAW)

De natuur, landbouw, archeologie en oppervlaktewater zijn gevoelig voor een verlaging van de freatische grondwaterstand. Aan de hand van de verwachte grondwaterstandsverlaging is per object in de omgeving ingeschat of er sprake is van een schadekans. Een schadekans is aanwezig bij een verlaging welke groter is dan 0,05 m.

Opgemerkt dat bij natuur en landbouw alleen schade verwacht wordt bij werkzaamheden in het groeiseizoen (periode maart tot en met november). De schade bij landbouw en natuur is bij een korte bemalingsperiode (<7 dagen) meestal verwaarloosbare groeischade. Bij langere freatische grondwaterstand verlagingen in het groeiseizoen kan gedacht worden aan ernstige gevolgen (zoals grote groeischade tot afsterven natuur/gewassen/dieren).

In de onderstaande tabel is per object weergegeven welk effect verwacht wordt.

oppervlaktewater, archeologie en natuur	categorie	polder	bodemweerstand [dagen]	oppervlakte [m ²]	verlaging freatisch [m]	schadekans [%]	prognose debiet wegzijging [m ³ /dag]
bomen zuidzijde	natuur	ja			0,2~0,4	85%	
oude dijk	archeologie	ja			0,2~0,4	29%	
watgang	water	ja	100	2100	0,1~0,4	0%	3~9

Groen = schade onwaarschijnlijk, geen aanvullende stappen noodzakelijk;

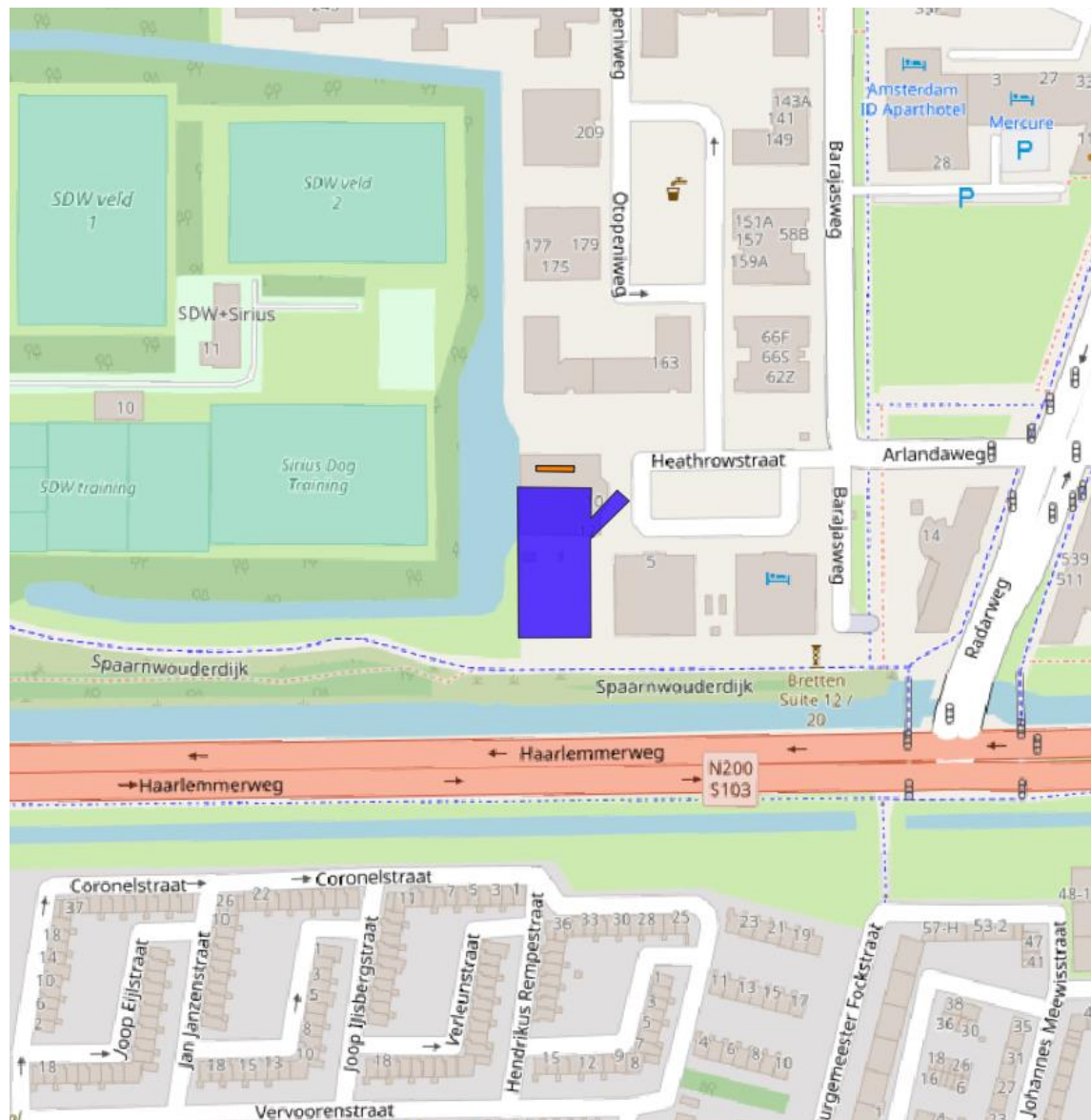
Geel = schade mogelijk, minimale monitoring gewenst;

Oranje = schade waarschijnlijk, monitoring en plan maatregelen gereed;

Rood/paars = schade zeer waarschijnlijk, monitoring, plan en compenserende maatregelen direct installeren/uitvoeren.

Spoor en waterkering

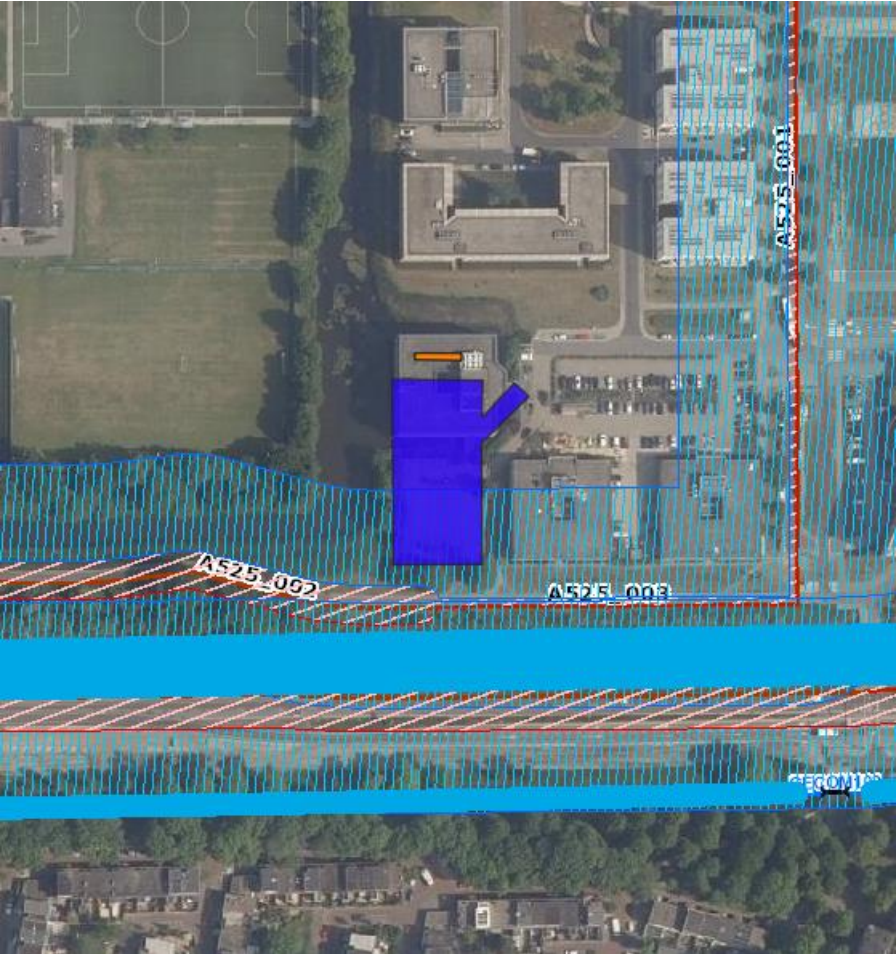
Open street map (spoor)

Open Street Map

Snelweg	Fietspad	Water
Hoofdweg	Promenade	Grasland
Regionale weg	Spoorbaan	Akkerland
Lokale weg	Bomen	

Waterkeringen en gebieden bevoegd gezag

- Waterkering
- Beschermingszone

Aan de hand van de legger en algemene hoogtekaart Nederland (AHN) is bepaald welk verschil zit tussen recente maaiveldhoogte en minimale kruinhoogte.

In de onderstaande tabel is per object (spoor of waterkering) weergegeven welk effect verwacht wordt.

Overige	Norm	Grenswaarde zakking [mm]	Grenswaarde zettings- verhang [1:...]	Maaiveld- daling prognose [mm]	Zettings- verhang prognose [1:...]	Overschrijdings- kans grenswaarde
A525_002	Legger	67		0~2		0%

Bijlage 1.7 – Risicoanalyse project

Dit project wordt beoordeeld op basis van de risico's en gevoeligheid voor details (van uitvoering). Geconcludeerd is dat de moeilijkheidsgraad van dit project gemiddeld is.

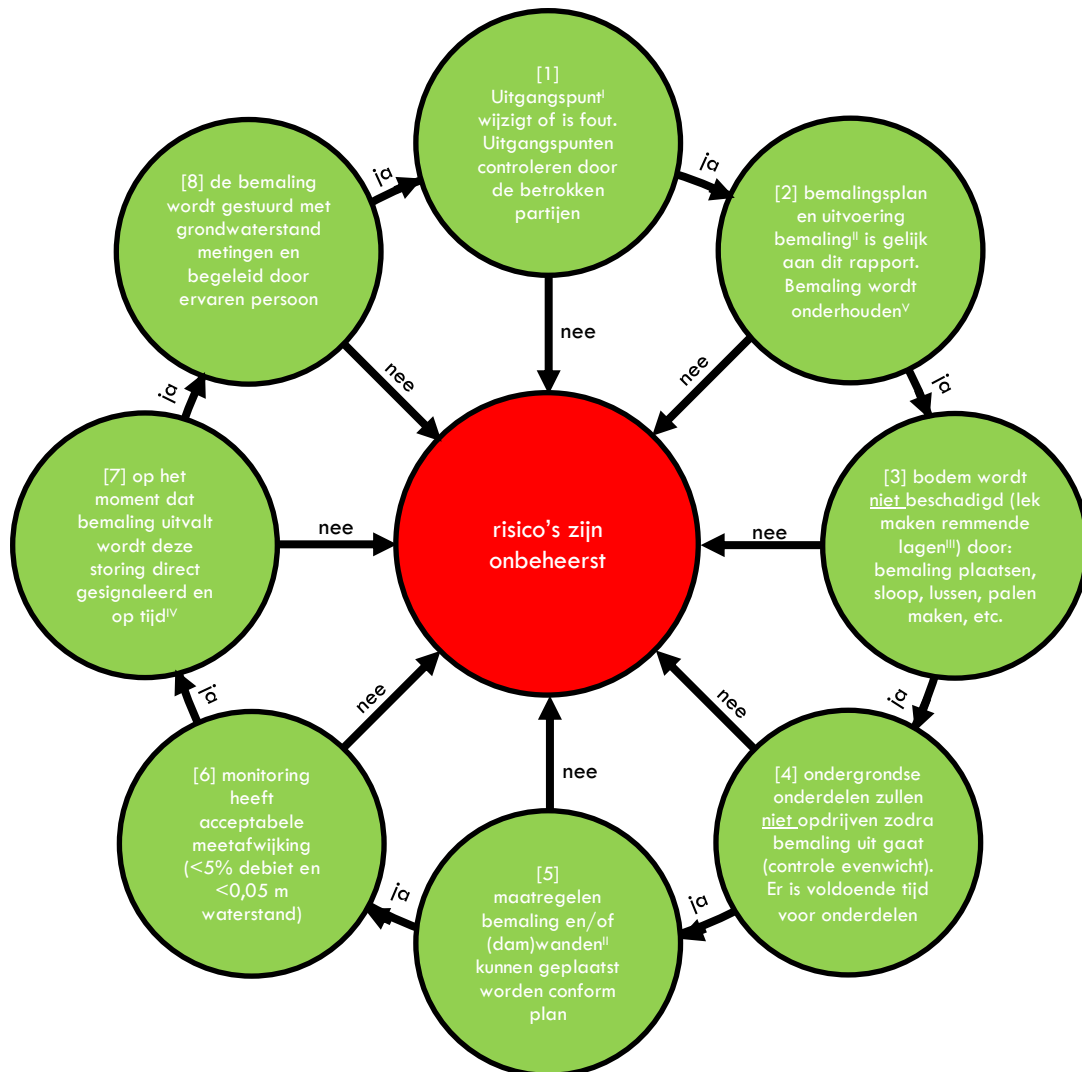
Algemene toelichting

- Lage moeilijkheidsgraad bemaling: de bemaling kan naar verwachting uitgevoerd worden door de meeste partijen;
- Gemiddelde moeilijkheidsgraad bemaling: uit het bemalingsplan moet blijken of de bemalingsaannemer de risico's goed beheerst, indien dit het geval is dan is de kans op slagen goed.
- Hoge moeilijkheidsgraad bemaling: veel details kunnen het resultaat ernstig beïnvloeden. Uit onze ervaring is gebleken dat de kans op problemen hoog is (circa 50%), samenwerking en consensus tussen adviseur en bemalingsaannemer is noodzakelijk. De bemalingsaannemer en adviseur maken in overleg het definitief bemalingsadvies en –plan. Bij onvoldoende onderling vertrouwen zal de adviseur of de bemalingsaannemer genoodzaakt zijn zich terug te trekken. Indien de bemalingsaannemer verder gaat zal deze zelf het definitief bemalingsadvies en –plan op moeten (laten) stellen. Loots kan vervolgens wel een management rol spelen bij de beoordeling van risico's van het plan van de aannemer (zodat duidelijke afspraken ten aanzien van de risicodrager gemaakt kunnen worden).

Kwaliteitsborging

1. Bij een lage moeilijkheidsgraad geen aanvullende stappen, bij een gemiddelde tot hoge moeilijkheidsgraad is de eerste stap te laten beoordelen of de aanbieder en onderaannemer bemaling overeenkomt met het advies (zorg dat dit duidelijk is);
2. Bij een hoge moeilijkheidsgraad wordt de onderaannemer bemaling gevraagd 3 referenties (inclusief contactpersoon wordt hoger beoordeeld) te geven van een vergelijkbare bemaling.

Risicomanagement is een cyclisch proces dat gedurende een project regelmatig moet worden doorlopen. Projecten blijven in beweging, risico's kunnen door de tijd worden ingehaald of zijn afgenomen. Nieuwe risico's kunnen de kop opsteken. Risico's zullen dan ook op regelmatige basis gemonitord en beheerst moeten worden. De onderstaande cyclus moet regelmatig doorlopen worden. Indien een vraag negatief beantwoord zijn de risico's onbeheerst, dat wil zeggen schadekans van het project en/of de omgeving toeneemt.

Figuur 7 – controle cyclus risicomanagement, de 8 basiselementen voor een beheerste bemaling

^I Bijvoorbeeld afmetingen wijzigen, nieuw grondonderzoek is beschikbaar, actuele grondwaterstand wijkt af, in de omgeving een wijziging (nieuwe grondwateronttrekking, belending, etc.)

^{II} Bij alternatieve afwijkende uitvoeringswijze zijn risico's onbeheerst. Een niet uitvoerbaar ontwerp zo snel mogelijk signaleren is belangrijk ter voorkoming van stagnatie (bijvoorbeeld door obstakels in de bodem). Bij bemalingsmaterieel van lagere kwaliteit extra reserve bronnen/pompen toepassen.

^{III} Remmende lagen zijn bijvoorbeeld klei, veen en/of leem

^{IV} De beschikbare tijd is ingeschat en per onderdeel samengevat in tabel 4.1A. De storing moet verholpen worden binnen deze tijd. Bijvoorbeeld een open bemaling faalt en er is 1,5 uur beschikbaar, dit betekent dat de storingsdienst binnen 25 km afstand aanwezig moet zijn (bij snelheid 50km/uur en 1 uur voor voorbereiding en afhandelen storing).

^V In het bemalingsplan en bij de uitvoering wordt onderhoud toegepast zodat de bemaling de gehele periode blijft functioneren en bijvoorbeeld niet zal verstoppert of teruglopen in capaciteit.

Indien de controle cyclus positief is, dan zijn de risico's zoals verder bepaald in dit rapport van toepassing en kan worden gesteld dat de bemaling, monitoring en vervolgstappen nog steeds afgestemd zijn op de risico's.

Een **risico** = **gevolg (A=100, B=50 en C=10) x kans^I x aantal gevallen. De risico's in dit hoofdstuk hebben als doel het inzichtelijk maken voor opdrachtgevers waarom monitoring en vervolgstappen aanbevolen worden. Elke vervolgstap en monitoring komt voort uit een risico en is dus doelmatig.**

In de onderstaande figuur is een toelichting gegeven voor de **gevolg** classificering, bij elk risico wordt ingeschat welke classificering het beste past.

Figuur 8 –klasse A tot en met C, de gevolgen zijn rechts van de klasse beschreven in het grijze vlak. Het kan zijn dat een of meerdere gevolgen van toepassing zijn.

In de onderstaande tabel zijn de risico's weergegeven (van hoog naar laag). Risicomanagement is gebaseerd op basis van richtlijnen en praktijkervaring Loots. Het doel van risicomanagement is duidelijkheid voor de opdrachtgever, in een tabel aangeven wat het belangrijkste is en welke maatregelen toe te passen om het beheersen.

! Risico's in onderstaande tabel moeten zo worden vertaald: risico>75=zeer hoog risico, risico>50=hoog risico, risico>25=matig risico en risico<25=laag risico^{II}

tabel 5.4-A

omschrijving risico	G ^{II}	kans	risico	maatregel
door damwandlekkage wordt een hoger debiet onttrokken en zakt de grondwaterstand in de omgeving meer dan verwacht	B	48%	96	bij visueel damwandlekkage direct de gaten dichtmaken (lassen). Grondwaterstandmetingen buiten de kuip uitvoeren, indien de (freatische) grondwaterstand te laag is, dan deze met een infiltratiedrain kunstmatig verhogen.
een schadelijke stof (volgens BLBI) wordt in een te hoge concentratie geloosd in lozingspunt(en), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	A	90%	90	altijd opletten (stank/verkleuring) en bij twijfel direct actie ondernemen. Wanneer het water (mogelijk) niet voldoet aan de BLBI norm, dan overleg met geohydroloog over toe te passen maatregelen.
een mobiele verontreiniging komt in de bemaling, hierdoor wordt lozingsnorm overschreden.	A	75%	75	grondwaterkwaliteit regelmatig bepalen in de bodem op enkele meters afstand van de bemaling (monstername) of preventief een waterzuivering toepassen.

^I De **kans** dat een **gevolg** zal optreden is bepaald door meerdere berekeningen uit te voeren per risico (bijvoorbeeld debiet uitrekenen bij hoge + lage doorlatendheid en hoge + lage grondwaterstand). Een hoge grondwaterstand (2,5% kans op voorkomen) x een hoge doorlatendheid (2,5% kans van voorkomen) resulteert bijvoorbeeld in een hoog debiet (waarvan de kans dat deze optreedt kleiner is dan 1% (2,5% x 2,5%). Zo zijn ook voor omgevingsobjecten beoordeeld welk effect zal optreden bij hoge, gemiddelde en lage grondwaterstand.

^{II} G= gevolg klasse

omschrijving risico	G ^{II}	kans	risico	maatregel
door vaste delen in het lozingswater ontstaat een verstopping in het watersysteem bij het lozingspunt	B	95%	48	het toepassen van een zandvanger voor het lozingspunt
door obstakels in de bodem kan bemaling niet tot de noodzakelijke diepte worden geplaatst, hierdoor ontstaat vertraging of de bemaling moet aangepast worden	B	50%	25	onderzoek naar obstakels, proberen obstakels te verwijderen/verleggen, proces/locatie plaatsen bemaling aanpassen, eventuele vertraging incalculeren
door obstakels in de bodem kunnen damwanden niet tot de noodzakelijke diepte worden geplaatst	B	50%	25	onderzoek naar obstakels, proberen obstakels te verwijderen/verleggen, proces/locatie plaatsen wanden aanpassen
bij natuur/bomen zakt de grondwaterstand, in het groeiseizoen zal schade ontstaan. De schade kan bestaan uit minder groei tot afsterven groen.	C	68%	7	het meten van de grondwaterstand, bij een te lage grondwaterstand het groen besproeien met geschikt water. Het is gewenst een wateraftappunt te realiseren in de lozingsroute.
door (bemaling gerelateerde) maaiveldafval ontstaat architectonische schade (schade aan uiterlijk gebouw) bij één belending (kans 12%).	B	12%	6	een exterieur vooropname uitvoeren (ter voorkoming van discussie achteraf), bij panden met reeds scheuren in de gevel(s) ook interieur vooropname uitvoeren.
het water verkleurd bij lozingspunt (door ijzer), hierdoor ontstaat schade aan het milieu	B	5%	3	de kleur bij het lozingspunt visueel beoordelen en registreren (foto). Bij verkleuring en lage debieten (<5 m ³ /uur) is de oplossing (tijdelijk) lozen op vuilwaterriool. Bij hogere debieten zal maatwerk (ontijzering) noodzakelijk zijn.
het debiet of de grondwaterstandverlaging is (aanzienlijk) meer dan verwacht. Hierdoor moet de bemaling aangepast worden en/of is er (mogelijk) meer omgevingsbeïnvloeding geconcludeerd is dat de moeilijkheidsgraad van dit project laag is.	A	2%	2	geen maatregelen niet noodzakelijk wegens lage kans.
	A	1%	1	kwaliteit borgen (toetsen plan en uitvoering), hiermee voorkomen dat schade kan ontstaan
bevoegd gezag heeft geen toestemming kunnen geven voor de startdatum bemaling, hierdoor vertraagd het project.	A	1%	1	tenminste 12~18 weken voor start bemaling de grondwateronttrekking en lozing van grondwater aanvragen, bij voorkeur in overleg met bevoegd gezag (in verband met eventuele drukte)
bouwputbodemborst op door verlies verticaal evenwicht	A	0,1%	0,1	Geen maatregel noodzakelijk door voldoende veiligheidsfactor en laag risico.

Bijlage 2 – Gegevens lozingsroute (grondwaterkwaliteit)

De hoeveelheid chloride, ijzer en zeer fijne delen (silt) mag niet te hoog zijn bij een lozing van grondwater. De fijne delen (silt) moeten door bronconstructie en zandvanger afgevangen worden. In de onderstaande tabel is de verwachte hoeveelheid ijzer en chloride in het grondwater weergegeven.

chloride ¹ (Cl) en ijzer (Fe) [mg/L]	Cl WVL 1	Fe WVL 1	Cl WVL 2	Fe WVL 2
Alle onderdelen	150~250	?	650~1100	?

- ! De hoeveelheid chloride is afgeleid met behulp van het grondwatermodel + het brak-zout en zoet-brak grensvlak (Deltares digitale atlas natuurlijk kapitaal);
- ! De hoeveelheid ijzer (indien bekend) wordt afgeleid uit milieukundig bodemonderzoek, dinoloket (archief) gegevens in de omgeving en/of TNO NITG02-166A onderzoek.

Grondwaterkwaliteit in relatie tot BLBI

Stoffen in het grondwater op de projectlocatie zijn vergeleken met Besluit Lozen Buiten Inrichtingen (BLBI), in de onderstaande tabel staan de stoffen welke hoger zijn dan eis (tabel 3.1B van de eis) in BLBI. Bij “geen” zijn er geen grondwaterverontreinigingen gevonden.

BLBI stoffen ¹ [µg/L]	WVL 1	WVL 2
Alle onderdelen	Naftaleen* (25/0,2) onopgeloste bestanddelen (100/20)	onopgeloste bestanddelen (100/20)

*uitgangspunt is dat naftaleen wordt verwijderd in de sloopfase, maar men moet altijd waakzaam blijven voor een restverontreiniging.

- ! Grondwaterkwaliteit is ingeschat op basis van enkele steekmonsters en/of visuele waarnemingen (indien opdrachtgever een milieukundig bodemonderzoek heeft aangeleverd bij Loots). In de praktijk kunnen afwijkingen optreden. Bij een vermoeden (aanwezigheid grondwaterverontreiniging) tijdens de uitvoering moet dit direct signaleerd worden.

Het grondwater wordt geloosd in het oppervlaktewater/riool. Het uitgangspunt is dat het water bij het lozingspunt (oppervlaktewater of hemelwaterriool) niet zal bruinkleuren en dat er geen visuele verontreiniging plaatsvindt.

¹ Bij dikke watervoerende lagen zal de chlorideconcentratie lager zijn en langzaam toenemen. De reductie is ingeschat en tussen haakjes in procenten weergegeven

² Achter elke stof staat tussen haakjes twee waarden. De linker waarde is de waargenomen concentratie van de stof, de rechter waarde is de eis welke overgenomen is uit BLBI (tabel 3.1 B in het besluit)

Analyse chloride en ijzer

In de onderstaande tabel is per onderdeel chloride en ijzer in grondwater weergegeven. Een concentratie chloride hoger dan 1000 mg/L (grens zoet-brak) wordt beschouwd als onacceptabel om te lozen in een zoetwater lichaam. Een concentratie ijzer hoger dan 5 mg/L wordt beschouwd als risicovol (in relatie tot verkleuring) om te lozen in een zoetwater lichaam.

concentratie chloride (zout) en ijzer	Prognose chloride start	Prognose chloride eind	ijzer hoger dan 5 mg/L
sloop bestaande kelder	150~250	?	sloop bestaande kelder
grondverbetering en poeren	150~250	?	grondverbetering en poeren
kelderbouw	150~250	?	kelderbouw
poer noordzijde	150~250	?	poer noordzijde

Analyse BLBI (besluit lozen buiten inrichtingen)

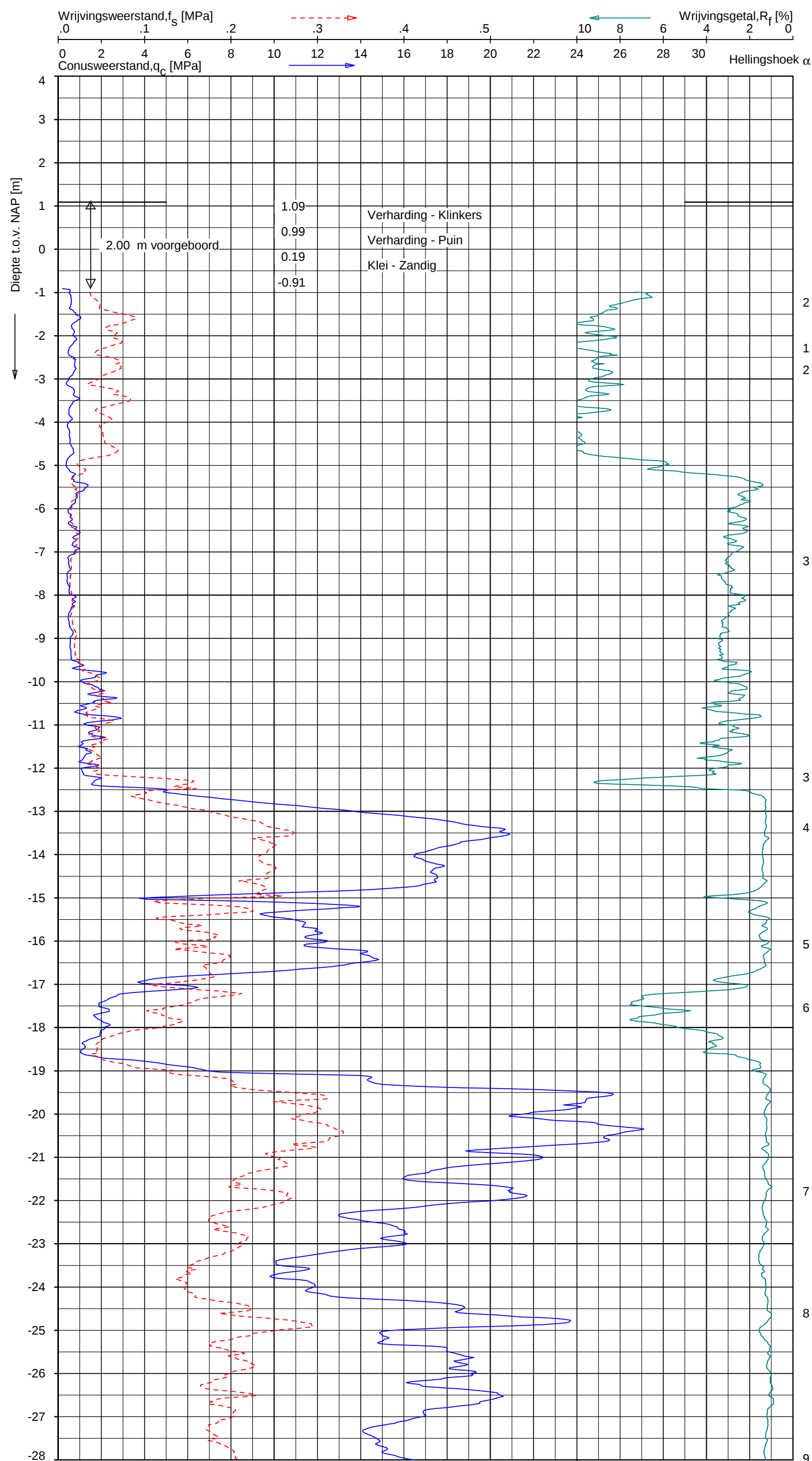
In de onderstaande tabel is per onderdeel weergegeven welke stoffen de emissienorm (besluit lozen buiten inrichtingen) overschrijden in het grondwater.

BLBI stoffen prognose	Stof (prognose/norm) [$\mu\text{g/L}$]
sloop	Naftaleen (25/0,2) onopgeloste bestanddelen (100/20)
grondverbetering en poeren	Naftaleen* (25/0,2) onopgeloste bestanddelen (100/20)
kelderbouw	Naftaleen* (25/0,2) onopgeloste bestanddelen (100/20)
poer noordzijde	Naftaleen* (25/0,2) onopgeloste bestanddelen (100/20)

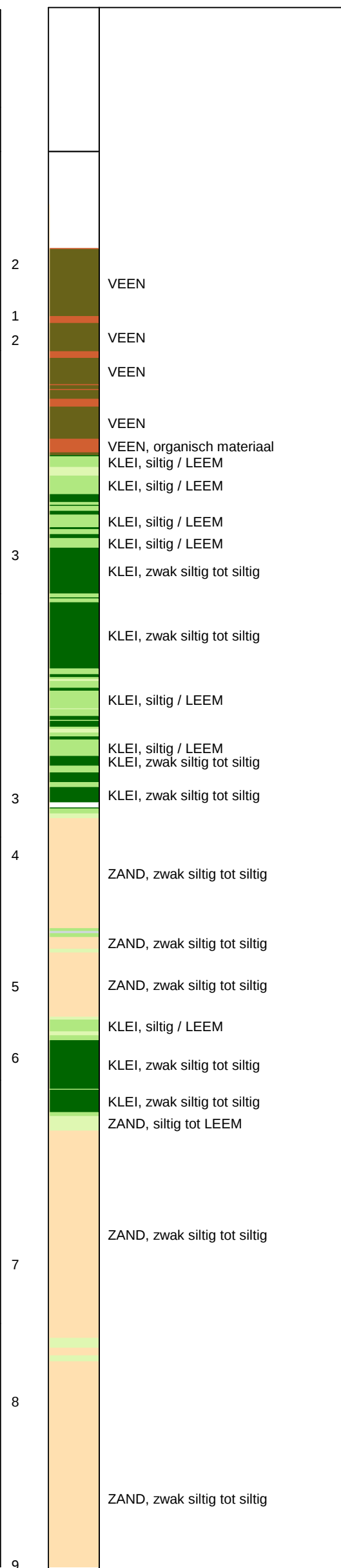
*uitgangspunt is dat naftaleen wordt verwijderd in de sloopfase (andere aannemer), maar men moet altijd waakzaam blijven voor een restverontreiniging.

- ! De resultaten in dit hoofdstuk zijn indicatief, grondwaterkwaliteit monsternamen zijn altijd een steekproef (volume watermonster is klein ten opzichte van volume bemaling). Over het algemeen betekent dit dat concentraties in het lozingswater meestal (aanzienlijk) lager zijn dan de extremen in het milieukundig onderzoek. Soms is er een “niet gevonden grondwaterverontreiniging” welke in de bemaling komt, de omvang van een “niet gevonden grondwaterverontreiniging” is klein (anders was deze wel gevonden). De kans is gering dat de emissienorm hoger is dan de prognose, echter de kans is niet nihil. Tijdens uitvoering moet bij twijfel (stank of visuele verontreiniging bij lozingspunt) direct actie worden ondernomen.

Bijlage 3 – Grondonderzoeken

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data van de sondering, geldig onder grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

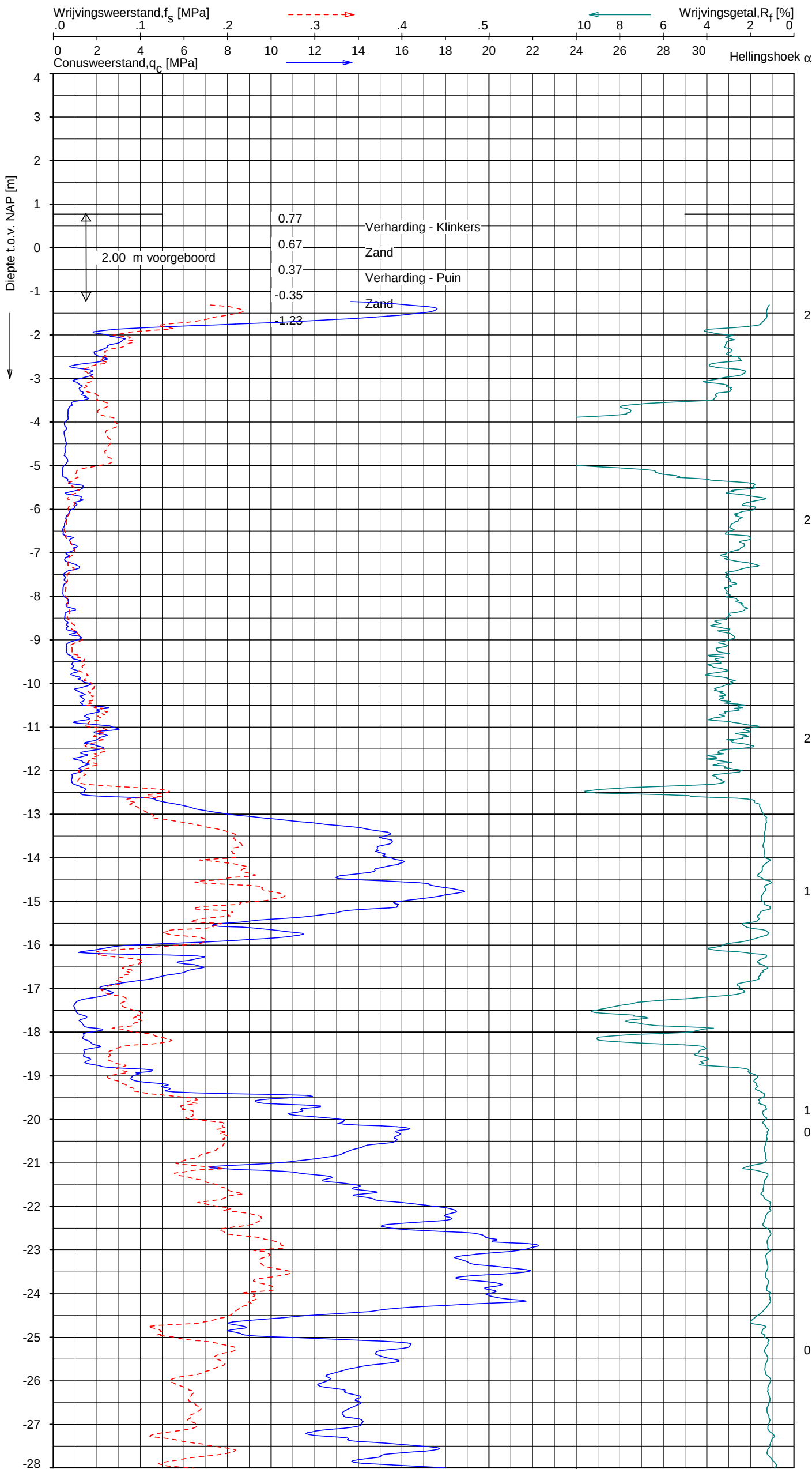

Opg.: VV d.d. 17-May-2019 Coord.: X=117190.6 m Y=488770.2 m Systeem: RD Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1
Get.: U.Gumuliauskaite d.d. 23-May-2019 MV = NAP +1.09 m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2572 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conus type: $A_c = 1510 \text{ mm}^2$; $A_s = 19895 \text{ mm}^2$

SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM1

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data van de sondering, geldig onder grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

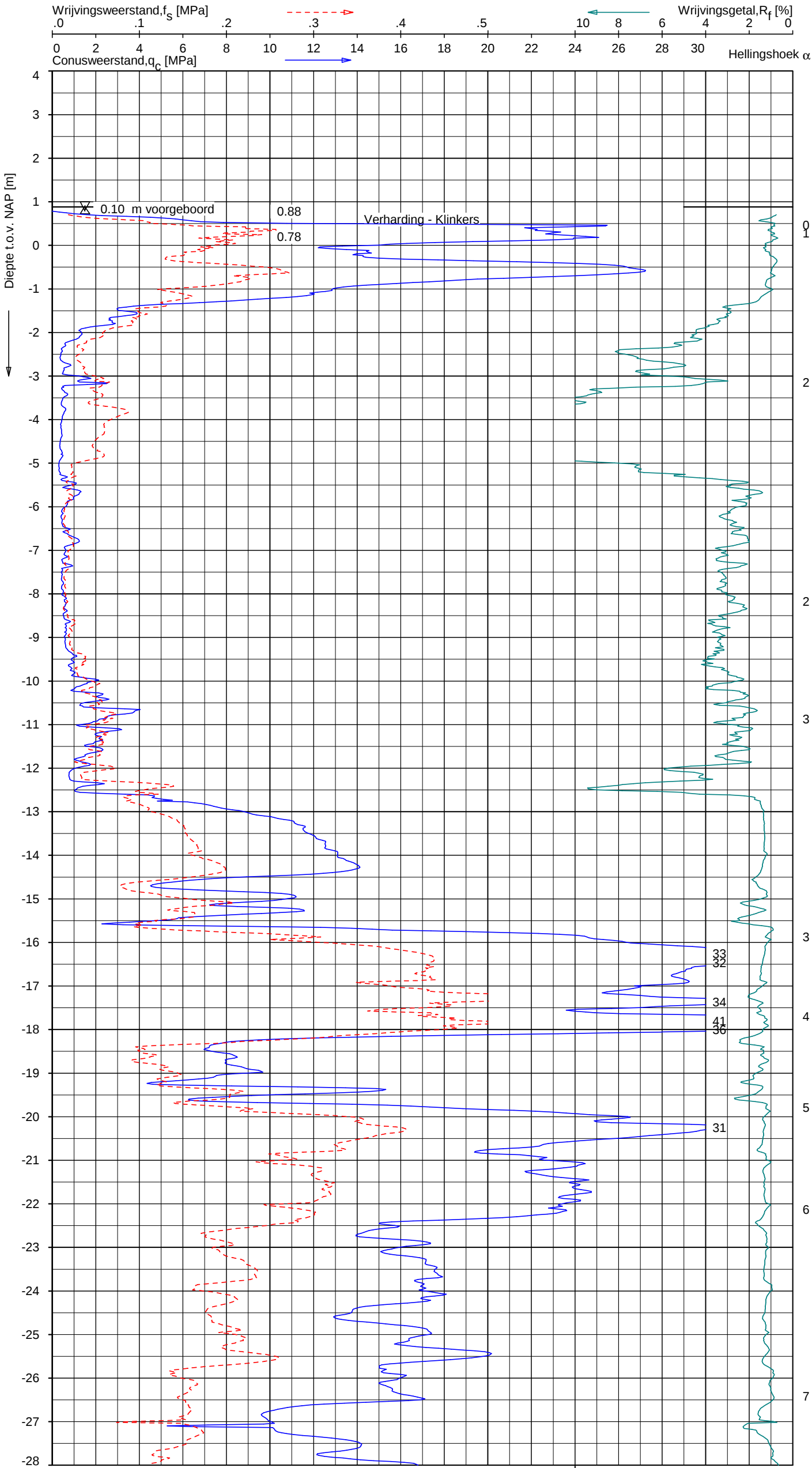
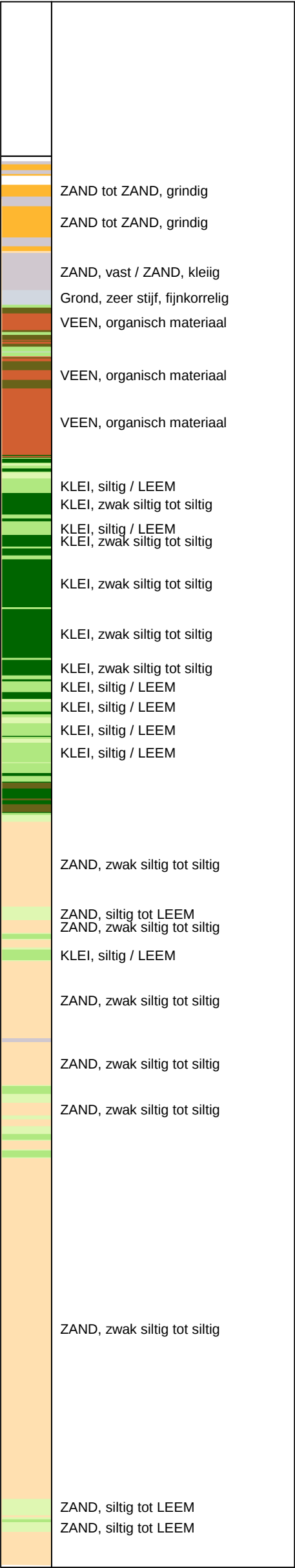
Opg.: VV d.d. 17-May-2019 Coord.: X=117194.9m Y=488741.7m Systeem: RD Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1
Get.: U.Gumuliauskaite d.d. 24-May-2019 MV = NAP +0.77m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2572 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conustype: $A_c = 1510 \text{ mm}^2$; $A_s = 19895 \text{ mm}^2$

SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM2

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data
van de sondering, geldig onder
grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

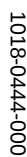

Opg.: VV d.d. 17-May-2019 Coord.: X=117205.1 m Y=488755.3 m Systeem: RD
Get.: U.Gumuliauskaite d.d. 24-May-2019 MV = NAP +0.88 m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2572
Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conus type: $A_c = 1510 \text{ mm}^2$; $A_s = 19895 \text{ mm}^2$

SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM3

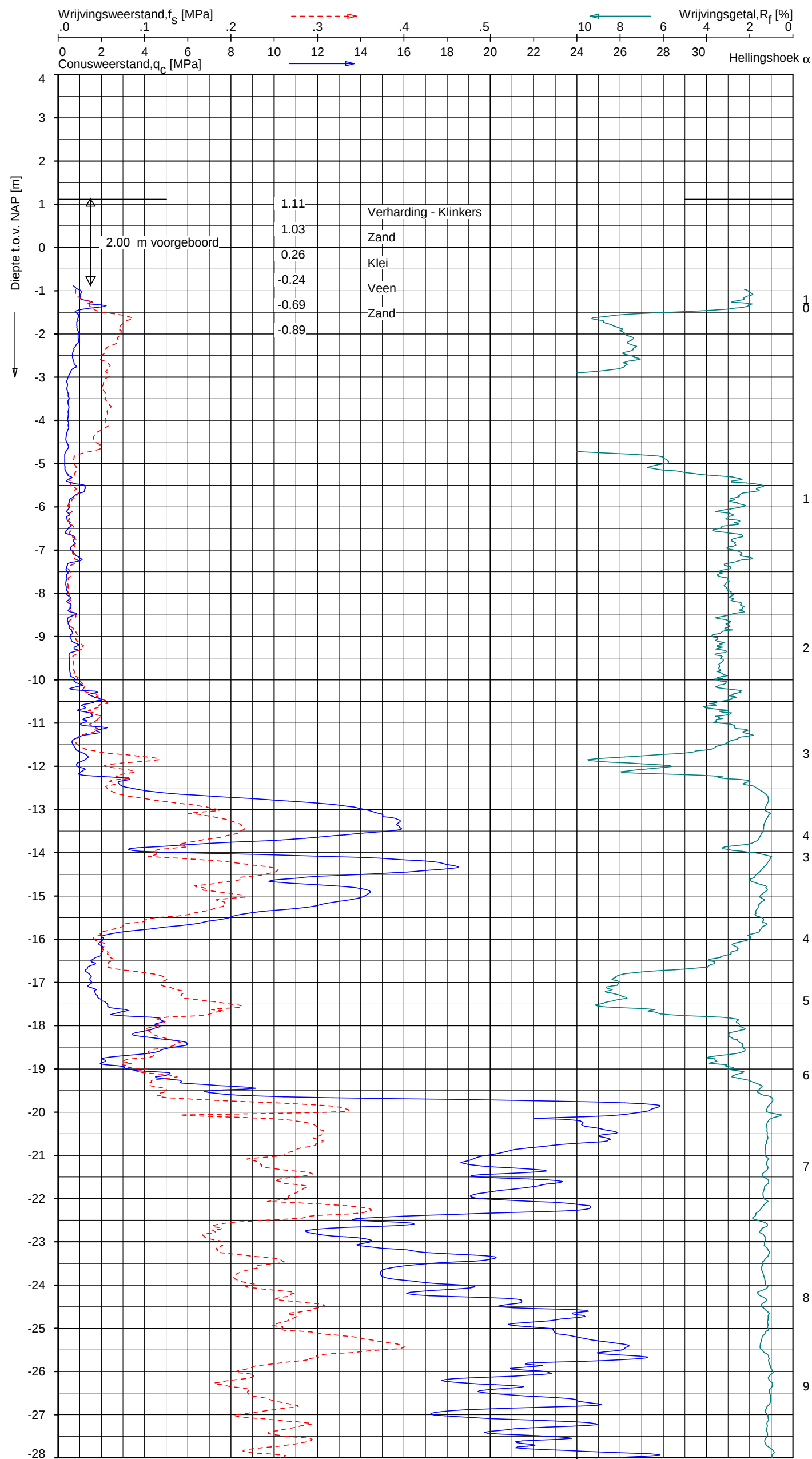
DKM4 - 1

ZAND tot ZAND, grindig	
ZAND tot ZAND, grindig	
ZAND, vast / ZAND, kleilig	
ZAND, vast / ZAND, kleilig	
VEEN	
VEEN, organisch materiaal	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
KLEI, siltig / LEEM	
KLEI, siltig / LEEM	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
KLEI, siltig / LEEM	
KLEI, siltig / LEEM	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
VEEN	
ZAND, zwak siltig tot siltig	
ZAND, siltig tot LEEM	
ZAND, zwak siltig tot siltig	
ZAND, zwak siltig tot siltig	
KLEI, siltig / LEEM	
KLEI, zwak siltig tot siltig	
KLEI, siltig / LEEM	
ZAND, siltig tot LEEM	
ZAND, zwak siltig tot siltig	
ZAND, siltig tot LEEM	
ZAND, zwak siltig tot siltig	
ZAND, zwak siltig tot siltig	
ZAND, siltig tot LEEM	
ZAND, zwak siltig tot siltig	

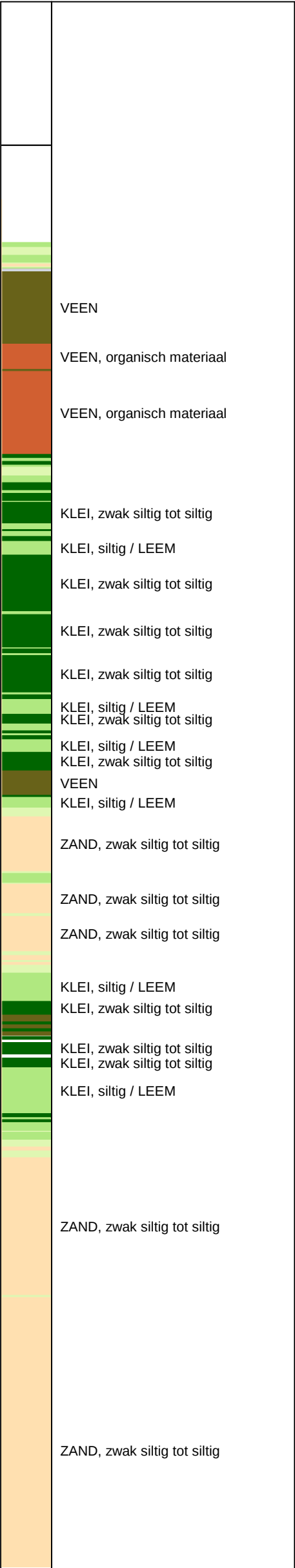
Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM4

	ZAND, zwak siltig tot siltig
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, siltig / LEEM
	VEEN
	VEEN, organisch materiaal
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	ZAND, zwak siltig tot siltig
	KLEI, siltig / LEEM
	ZAND, zwak siltig tot siltig
	ZAND, zwak siltig tot siltig
	KLEI, siltig / LEEM
	KLEI, zwak siltig tot siltig
	ZAND, zwak siltig tot siltig
	ZAND, siltig tot LEEM
	ZAND, zwak siltig tot siltig

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data
van de sondering, geldig onder
grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

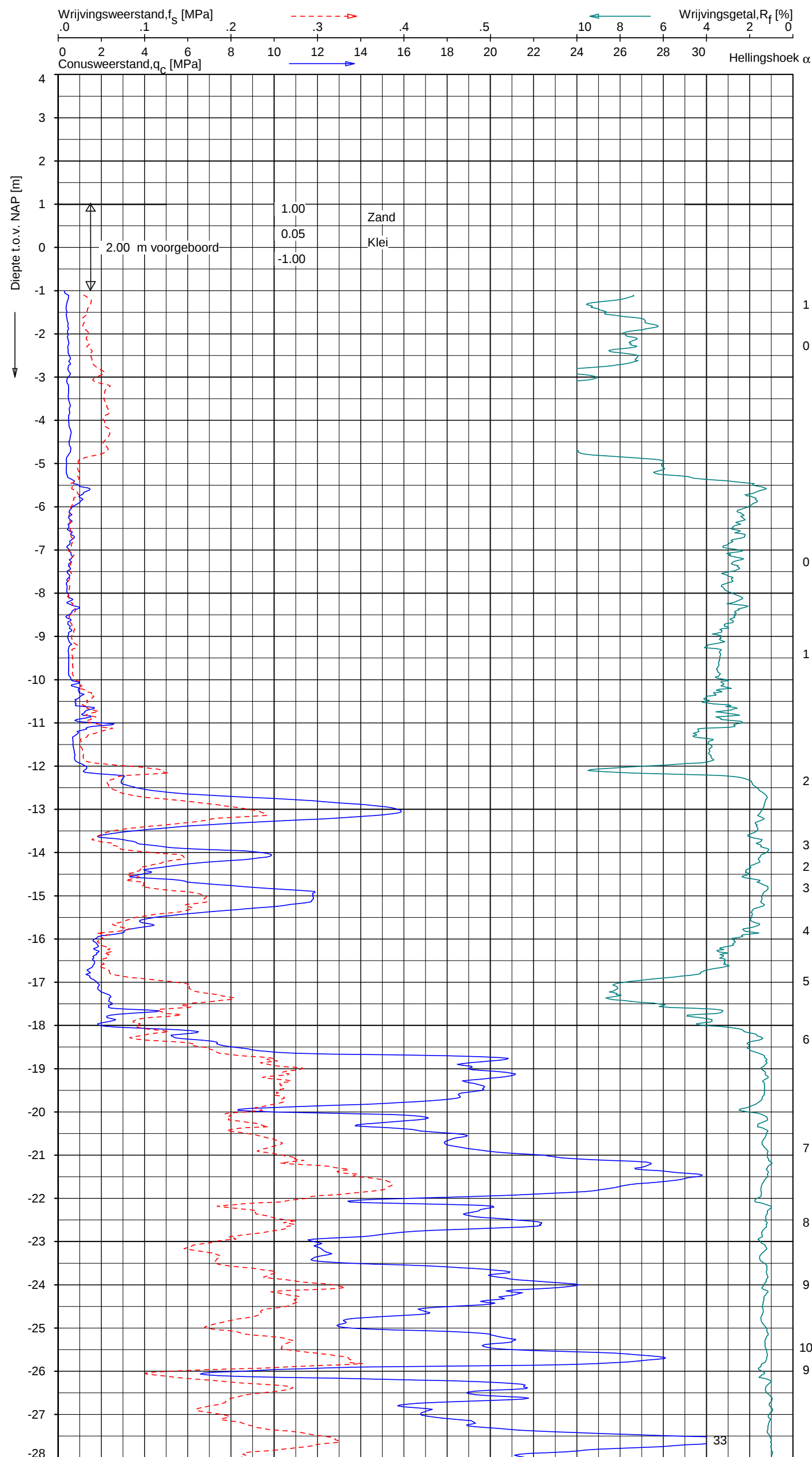

Opg.: CV/ d.d. 22-May-2019 Coord.: X=117233.9m Y=488790.8m Systeem: RD Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1
Get.: U.Gumuliauskaite d.d. 24-May-2019 MV = NAP +1.11m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2760 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conustype: $A_c = 1510 \text{ mm}^2$; $A_s = 19895 \text{ mm}^2$

SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM6

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data van de sondering, geldig onder grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

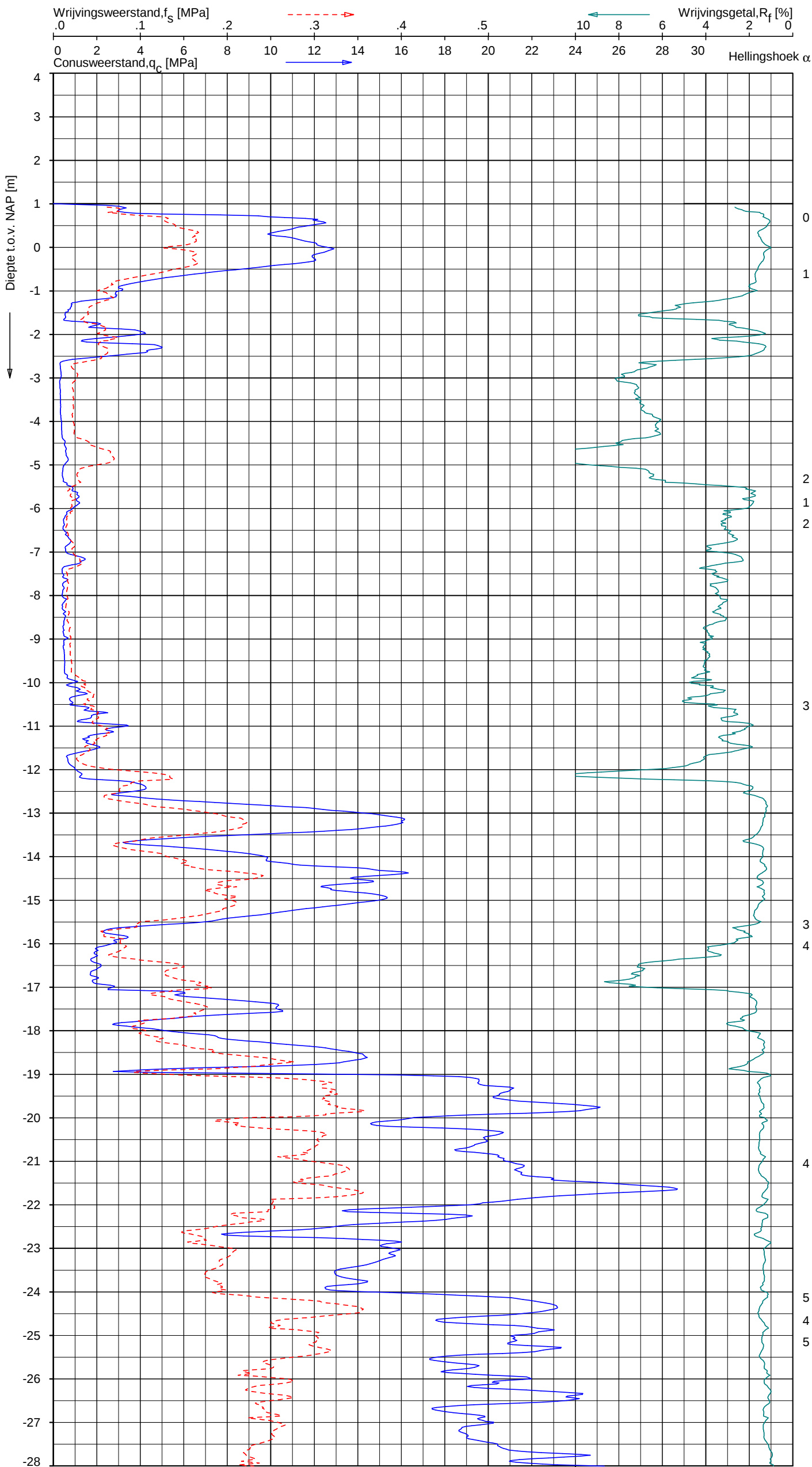

Opg.: CV/ d.d. 22-May-2019 Coord.: X=117234.7 m Y=488817.7 m Systeem: RD
Get.: U.Gumuliauskaite d.d. 24-May-2019 MV = NAP +1.00 m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2760
Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conus type: $A_c = 1510 \text{ mm}^2$; $A_s = 19895 \text{ mm}^2$

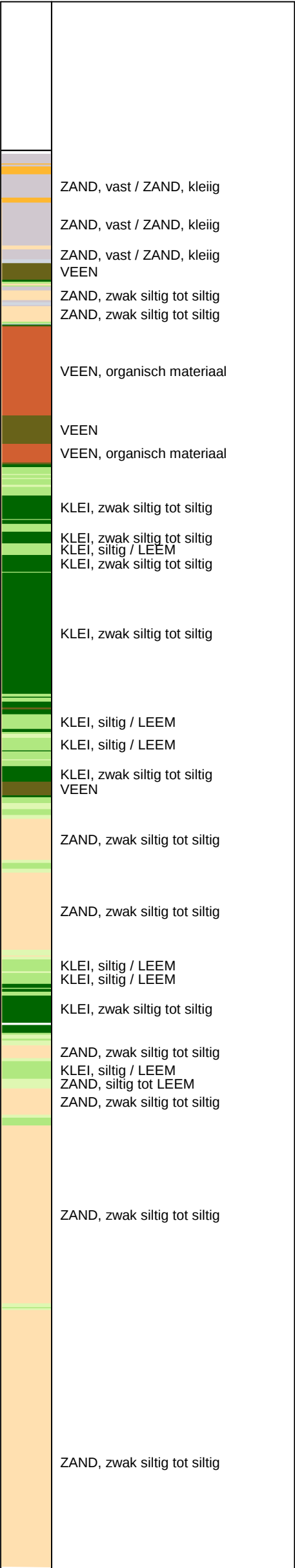
SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM7

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data
van de sondering, geldig onder
grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

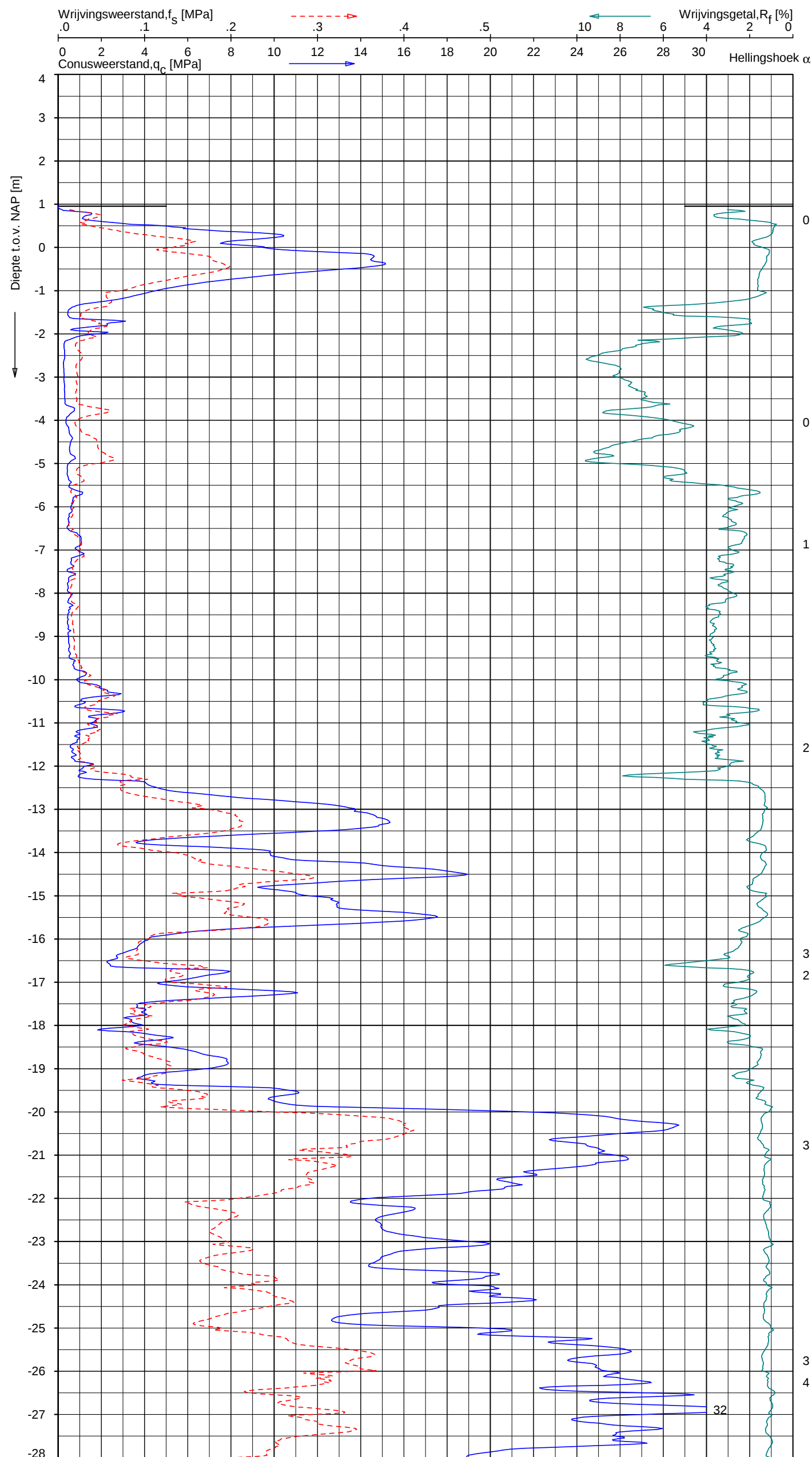

Opg. : AVS d.d. 16-May-2019 Coord.: X=117226.6 m Y=488834.5 m Systeem: RD Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1
Get. : U.Gumuliauskaite d.d. 24-May-2019 MV = NAP +1.00 m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2572 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conustype: A_c = 1510 mm²; A_s = 19895 mm²

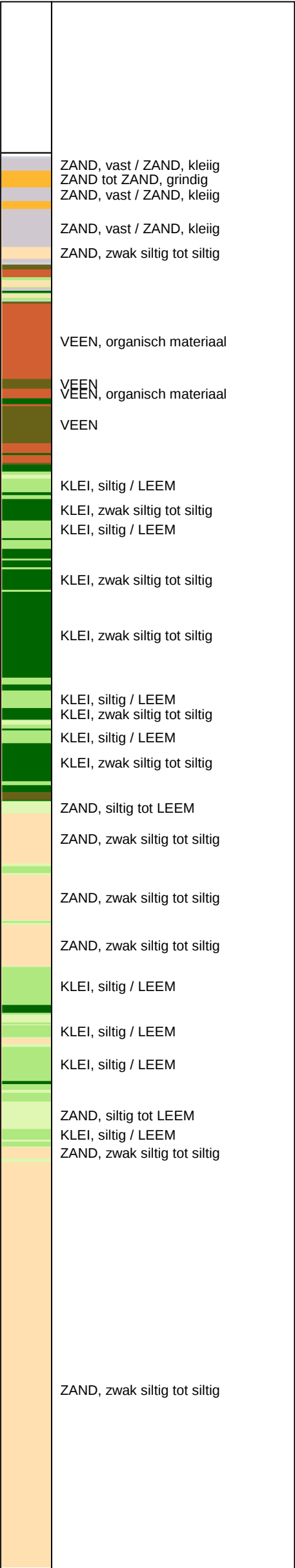
SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM8

Indicatieve bodembeschrijving
Automatisch gegenereerd uit data van de sondering, geldig onder grondwaterpeil (Robertson 1990, NL corr.)

Opg. : AVS d.d. 16-May-2019 Coord.: X=117194.6 m Y=488836.1 m Systeem: RD Sondering volgens norm NEN-EN-ISO 22476-1
Get. : U.Gumuliauskaite d.d. 24-May-2019 MV = NAP +0.95 m Conus: CP15-CF75SN2 1701-2572 Toepassingsklasse 2. Test type TE1
Conus type: A_c = 1510 mm²; A_s = 19895 mm²

SONDERING MET PLAATSELIJKE KLEEFMETING

NIEUWBOUWCOMPLEX HEATHROWSTRAAT 10 TE AMSTERDAM

Opdr. 1018-0444-000
Sond. DKM9